UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Arnoldi Corvini â Belderen, Batavi, Jcti quondam Consummatissimi, Consiliarii Electoralis & Professoris Moguntini Publici, &c. Tractatus Geminus De Personis Atque Beneficiis Ecclesiasticis Sive ...

opus posthumum, diu desideratum, nunc demum excusum, & indice locupletissimo instructum

De beneficiis ecclesiasticis

Corvinus van Beldern, Arnold

Francofurti ad Moenum, 1708

VD18 10184902

Liber IV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62028

Visual Library

LIBER QUARTUS.

TITULUS I.

De iis quæ in conferendis Beneficiis ſint præcipuè obſervanda.

SUMMARIA.

1. *Continuatio.* 2. *Ordo hujus libri quarti.*

ENarratis perſonis quæ beneficia acquirere poſſunt, eſſet 1
quidem conſequens enarrare modos, quibus ea acquirere poſſunt; conſultum tamen judicamus præmittere ea quæ in ejuſmodi acquiſitione ſint obſervanda neceſſariò, & quæ conferendorum Beneficiorum ſit ratio.

Conſiderabimus ergo hoc libro. 1. *Quando provideri debeat* 2
de beneficio. 2. *Intra quod tempus.* 3. *Quid juris, ſi illud non obſervatum.* 4. *Quæ in collatione & proviſione ſit ſervanda forma in communi.* 5. *Quæ in proviſione Parochialium.* 6. *Quæ in beneficiorum ſimplicium.* Ubi de forma Edicti ſeu vocationis in inſtitutione præſentati. 7. *In proviſione Beneficii quid requiratur.*

TITULUS II.

Quando provideri debeat de Beneficiis.

SUMMARIA.

1. *Beneficia Eccleſiaſtica ſunt perpetua.*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

2. *Non concedenda niſi vacante Eccleſia.*
3. *Quando dicatur vacare Eccleſia.*
4. *Similitudo inter vacantem mulierem & Eccleſiam.*
5. *Non aliena. Cur.*
6. *Ut vivi beneficium non poteſt conferri, ita nec promitti.*
7. *Nequidem ſub modo. Cum vacaturum.*
8. *Quid Canonicis hic ſingulare.*
9. *Quid Pontifici.*
10. *An illud ſervetur in Galliis.*
11. *Impetranti Superſtitis non vacans Beneficium quæ pœnæ.*
12. *Quæ hic Regula Cancellariæ.*
13. *Quis impetrans excuſetur.*
14. *Sunt caſus quibus vacatio. Collatio Beneficii valida.*
15. *Qui.*
16. *Eſt caſus quo beneficium vacans conferri nequit.*
17. *Beneficium vacaturum nec præſentari, nec promitti poteſt.*
18. *Nec Legatus Apoſtolicus vacaturi reſignationis receptionem alteri committere.*
19. *Quæ hic Epiſcopi auctoritas.*
20. *Ad præſentandum ad Beneficium vacaturum non poteſt Procurator.*
21. *Cum vacat Beneficium conferri & promitti poteſt.*
22. *Quando.*
23. *Sufficit jure vacans dici poſſe.*
24. *In collatione Ordinarii non datur ſurreptio.*

25. Datur in proviſione Papæ. *26. Exceptiones.*

BEneficia Eccleſiaſtica non ſunt temporaria ut publica civiliaque munera quondam in Romanorum Republica, ſed potius perpetua, id eſt, perpetuo habentur; ut hodie in Galliis ſunt Magiſtratus Regii: Ac olim ferè fuit Auguratus. Quem Plinius *lib. 4. epiſt.* exiſtimat eſſe Sacerdotium inſigne, quod non adimatur viventi: Hoc tamen intereſt, quod ſacra miniſteria & noſtri temporis beneficia ob maleficium aliamque cauſſam legitimam amittantur: Auguratus verò ita perpetuus fuit, ut quamlibet nocens & ſceleratus homo nunquam eo privari queat. *Teſte Plutarcho in problem. Duar. de benefic. lib. 5. cap. 1.* 1

Proinde adminiſtrationem Eccleſiaſticam habenti, non aliter ſucceſſorem mittere licet, quam ſi mortem obierit, aut aliàs *vacaverit Eccleſia* quam adminiſtrat *tot. tit. de conceſſ. Præbend. can. non furem. 7. qu. 1.* Ac fuit quorundam opinio, & non inhoneſta, ne mortuo quidem Beneficiario poſſe beneficium dari, antequam mortui cadaver humatum & ſepulturæ fuerit traditum. *c. bonæ memoriæ. 36. §. electionem. de elect. can. nullus. 7. diſt. 79.* Quod tamen non eſt uſquequaque receptum. 2

Vacare dicitur Eccleſia aut beneficium, cum præfecto gubernatore ſeu adminiſtratore caret. 3

Sic Juriſconſulti vacantem mulierem vocant, quæ nupta non eſt. *l. qui cœtu. 5. §. fin. ff. ad leg. Jul. de vi publ.* σχολάζουσαν ἐκκλησίαν dicunt Græci. *in Concil. Antioch.* Et hac voce utitur Plinius. *lib. 10. Epiſt. ad Trajanum.* *Cum ſciam*, inquit, *Domine ad teſtimonium laudemq; morum meorum pertinere tam boni Principis judicio exornari, rogo, dignitati, ad quam me provexit indulgentia tua, vel auguratum, vel ſeptemviratum, quia vacat, adjicere digneris, ut jure ſacerdotii precari Deos pro te publicè poſſim, quos nunc precor pietate privata.* 4

Dicta Mulieris & Eccleſiæ ſimilitudo non eſt aliena; Nam ut uxor eſt adultera quæ altero commiſcetur viro, ſic etiam Eccleſia dicitur adultera, quæ ſe ad alterum Epiſcopum adjungit. *can. ſicut vir. can. ſicut* 5

alteri-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

alterius. 7. qu. 1. & ut mortuo viro poteſt quidem liberè mulier alteri copulari, ſed honeſtum eſt, ut certo tempore virum lugeat, *c. pen. & ult. de ſecund. nupt.* ita licet ſtatim poſt mortem Beneficiarii Eccleſia poſſit conferri alteri, *can. 3. Epiſcopo. 8. qu. 1.* tamen, ut ſtatim dictum, honeſtum, ut non niſi Beneficiario terræ commendato Eccleſia conferatur alteri. *d. can. nullus. d. c. bonæ memoriæ. §. electionem.*

6 Ac ſicut vivi ſuperſtitiſque hominis conferri beneficium prohibetur; ne deſiderare quis videatur mortem proximi, ſeu ne ingeratur mortis alienæ votum, aut tribuatur captandæ mortis alienæ occaſio. *c. 2. & 3. de conceſſ. præbend. c. 2. eod. in 6. & ibi Dd.* quo nihil eſt à bono viri officio alienius; ita & promiſſio ejus interdicta, quamvis conferatur in tempus, quo fuerit mortuus beneficiarius. *vid. Duar. d. loc. Corraſ. de benef. 1. part. cap. 7. num. 1. Sylveſt. in Summa. verb. Beneficium. 2. num. 5.* Nec ex tali promiſſione ulla naſcitur obligatio: etiamſi juramento confirmata. *Rebuff. in repetit. d. c. 2. de præbend. in 6. 1. num. 3. not. 4. amplia.*

7 Imò & cum olim poſſet promitti beneficium vacaturum hoc modo; *Cum potuero, Cum facultas ſe obtulerit, Cum commodum erit. c. ex cedam. 14. de conceſſ. præbend.* ſecundum vulgarem illam juris regulam: *Expreſſa nocent, non expreſſa non nocent. l. nonnunquam. 52. ff. de cond. & demonſtrat.* nunc, *conſtitut. Bonifacii. c. 2. eod. in 6.* illud eſt immutatum, quo nec directè, nec indirectè aperiatur via ad vacatura; & ut ea promitti nec conferri hæc poſſint; ſic nec acceptari. *c. ne captandæ. 5. eod. in 6.*

8 Receptum tamen eſt, ut in Canonicorum collegium adſcito annona ſeu præbenda quæ poſtea vacaverit, utiliter promittatur: quia decorum viſum, quenquam ſine ſtipendio canonici munere fungi in Eccleſia. *c. relatum. de præbend. Gloſſ. in c. 2. de conceſſ. præbend. in 6.*

9 Pontifex ſane Romanus ab hac regula ſolet accipi. Is enim propter pleniſſimam quam habet in beneficiis poteſtatem, jus ad vacatura tribuit. *c. propoſuit. de conceſſ. præbend. & c. 2. de præbend. in 6. Corraſ. d. loco. Dart. de benef. ſect. 5. cap. 1. verſ. & quamvis. Duaren. d. loco.*

10 In Galliis tamen docet Gloſſa *ſuper proœmio Concord. ad verb. ſtat.* hoc non tolerari, niſi beneficiati intervenerit conſenſus. *c. beneficium. 4. de regular. in 6.*

Vult

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Vult eadem Gloſſa Collationem beneficii abſentis, de cujus vita probabiliter ignorabatur, factam valere, ſi is non revertatur; quaſi fingatur vacaſſe illud ab eo tempore, quo cepit abeſſe; ſed male: Debet enim revera & de facto vacare beneficium, ut conferri poſſit: quia etiam ubi Collator ignoraverit vacare beneficium, quod tamen verè & de facto vacabat, nulla erit collatio: Quia non eſt verum illud, *quod putat Gloſſa in c. 2. in verbo incerta. de elect. in 6. & Rota deciſ. 172. in antiquis.* conferri poſſe beneficium, ſub conditione, *Si vacat;* Ejuſmodi enim collationi repugnat Regula Cancellariæ *de veriſimili notitia obitus:* Quam verum eſt non ſolum habere locum in impetrationibus Beneficiorum à Papa, ſed etiam Collationibus Ordinariorum. *Gomeſ. ad d. regul. qu. 1. & ita judicatum refert d. Gloſſa. d. loc.*

Qui Superſtitis hominis nondum vacans beneficium impetrat, va- 11
riis afficitur pœnis. 1. Communione privatur: *c. 1. de conceſſ. præbend.* 2. Ut fur & latro habetur: *can. 10. non furem. 7. qu. 1.* 3. Infamia notatur: *can. audivimus. 3. qu. 1.* 4. Honore graduque Eccleſiaſtico ſi præditus, eo privatur: *can. in primis. 7. §. de Epiſcopis. 2. qu. 1.* 5. Beneficium illud, ſi poſtea vacare contingat, conſequi non poteſt: Sicut enim quis non poteſt habere eam in uxorem, cum qua contraxit marito vivente, *c. 2. de eo qui dux. in matrim. quam poll. adult.* ita nec poteſt quis obtinere Eccleſiam, quam vivente beneficiario adulteravit. *can. 39. ſicut alterius. 7. qu. 1.*

Eſt etiam de hoc regula Cancellariæ 20. *de Impetrantibus beneficia* 12
viventium. Hujuſmodi, ut ſi quis ſupplicaverit de beneficio viventis, quod poſtea per obitum vacet, proviſio ſupplicanti de novo facienda, nullius ſit roboris & momenti. Quæ, *ſecundum Gomeſium, ad d. regul. Cancell. qu. 2.* etiam in Ordinariorum Collationibus procedit.

Excuſabitur tamen is qui impetravit, vel cui beneficium eſt colla- 13
tum, quando errore ductus beneficiarium exiſtimaverit mortuum. *can. 3. præſentiam. 7. qu. 1. fac. l. ſi ita pater. 10. ff. de ritu nupt. vid. Dec. conſ. 398.*

Sunt tamen caſus quibus receptum *beneficii viventis* vel *vacaturi* 14
collationem eſſe *validam.*

Primus eſt: Si Clericus beneficio ſuo ex juſta cauſſa ceciderit; 15

ut ſi intra à Jure ſtatutum tempus ad Sacerdotales ordines non fuerit promotus; *cap. licet canon.* 14. *de elect. in* 6. vel ſi propter hæreſin, Simoniam aliudve crimen, vel propter religionis profeſſionem beneficiarius ipſo jure beneficio ſuo cadat. *c. ad abolendam. de hæretic. c. beneficium. de regular. in* 6. Nam ſufficit beneficium de jure vacare, quo alteri conferri poſſit, licet de facto non vacet, ut quia beneficiarius illud adhuc poſſidet. *c.* 2. *de præbend. in* 6.

Secundus eſt; Si ordinarius aliquem in Canonicum recipiat ſub promiſſione de conferenda præbenda proximè vacatura. *c. relatum.* §. *de præbend. c. cum ſuper.* 8. *de conceſſ. præbendæ. Gloſſ. in c.* 2. *eod. in* 6.

Tertius; Quando viventis beneficium, citra ejus præjudicium, Eccleſiæ unitur. *c. conſultationibus.* 4. *de donation. Clem. fin. de reb. Eccleſ. non alien.*

16 Eſt etiam caſus ſingularis quo beneficium vacans conferri non poteſt; nempe quando non eſt liberum, ut quia abſenti collatum, qui nondum acceptavit. *cap. ſi tibi abſenti.* 17. *de præbend. in* 6.

17 Porrò ut conferri non poteſt beneficium vacaturum, antequam vacet, ita nec à Patrono præſentari, nec fieri promiſſio obligatoria de facienda præſentatione ad beneficium vacaturum. *c. fin. de conceſſ. præb. Lambert. de jure patron.* 1. *part.* 2. *lib. qu.* 6. *art.* 1. & 19. *Joan. Nicol. Delphinas eod. tract. num.* 190. Nec valet conſuetudo contraria. *Gracias de benef. part.* 10. *cap.* 1. *num.* 4. Nec præſentatio facta per patronum ante vacationem beneficii quidquam obſtat præſentatione poſtea factæ; cum fuerit nulla. *Felin. in c. ex tenore. num.* 4. *de reſcript.*

18 Imò, ne aperiatur via ad beneficia vacatura, Legatus Apoſtolicus, licet poſſit beneficiorum reſignationes recipere, eaque conferre; *Gloſſ. in c. deliberationes.* §. *prohibemus. de offic. Legati. in* 6. *verb. cuicunq. & in c. dudum. verbo, poteſtate. de præbend. in* 6. non tamen poteſt receptionem reſignationis beneficiorum, & ipſorum collationem in genere aut in ſpecie alteri committere. *d. c. deliberationes.* §. *prohibemus.*

19 Et Epiſcopus licet Vicario ſuo aut Officiali Generali poſſit committere facultatem recipiendi reſignationes & conferendi beneficia; *c. ult. ubi Dd. de offic. Vicarii. in* 6. non tamen poteſt committere perſonæ ſingulari, nec ipſi Vicario de certo beneficio: *d. c. deliberationes.* §. *prohibe-*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

hibemus. & ibi Gloſſ. d. verb. cuicunq. in fin. Franch. num. 2. Rebuff. in praxi tit. de Vicar. Epiſc. num. 20. & in forma Vicariatus, num. 110. & in reg. 13. Cancell. verb. aut Vicarios perpetuos. Sbrozius. de Vicario Epiſc. lib. 1. qu. 52. num. 4. & 25.

Nec poteſt conſtitui procurator in ſpecie ad præſentandum ad be- 20
neficium vacaturum; *Rebuff. d. loco. Lambert. d. loco. & 4. quæſt. art. 1. & 2. & 3. Caſſad. deciſ. 5. de jure patron.* ſive per mortem, ſive per renuntiationem; ſive alius. *d. c. deliberationes. §. prohibemus. Garc. d. loco. num. 15.* Niſi 1. Ex juſta cauſſa longæ abſentiæ: *Lambert. d. 4. qu. art. 2. num. 32.* 2. Detur poteſtas præſentandi in genere: *Abbas in d. c. ult. num. 6. Probus ad Monach. in c. 1. de offic. Vicarii. in 6. num. 9.* 3. Procurator ſit omnium negotiorum. *Joan. Andr. in d. c. fin. Pavin. de offic. & poteſt. Capit. Sede vac. 2. part. qu. 5. Rebuff. in forma Vicariat. num. 13. & 71. Lambert. ſupra dict. art. 3. & 8. qu. art. 9. num. 4.*

Verum cum vacat beneficium, non ſolum conferri, ſed etiam 21
promitti rectè poteſt. *c. 2. ibi antequam vacent. de conceſſ. præbend.* & promiſſum debetur, licet affectum non ſit, ſed valeat collatio alteri facta. *c. ſi ſoli. eod. in 6. Abbas in d. c. 2. num. 2. Rebuff. in d. proœm. Concord. verb. fati. verſ. quod verum eſt, quando promiſſio valeret. Rochus de jure patron. verb. honorificum. qu. 36. Corraſ. d. part. 1. cap. 7. num. 6.*

Conferri autem poteſt beneficium, ſimulatque beneficiatus mor- 22
tuus eſt, vel aliàs vacat, ab Ordinario etiam mortem ſeu vacationem ignorante. *Garc. d. loc. num. 37.*

Non multum intereſt; An beneficium vacet de Jure, & non de 23
facto, ut quia aliquis eſt in poſſeſſione ſeu intruſus. Sufficit enim in ea cauſſa eſſe, ut jure vacans dici poſſit. *c. licet Epiſcopus. 28. de præbend. in 6. c. 1. §. ſacri. de homicid. in 6. Felin. in c. cæterum. de reſcript. num. 24. Rebuff. in praxi. tit. requiſita ad collationem. num. 60. & tit. de prohib. beneficior. vivent. impetr. num. 47. & 48.* Nec refert poſſeſſionem eam eſſe coloratam: *Calder. Hoſtienſ. Joan. Andr. in c. cum noſtris. de conceſſ. præbend. Menoch. de arbitr. lib. 2. caſu. 201. num. 152. Flamin. Pariſ. de reſignat. lib. 8. qu. 9. num. 69.* modò non ſit ſimul triennalis & pacifica. *Coſmas in pragmat. ſanct. tit. de pacific. poſſeſſor. ad fin. verb. providentur. Franc. Marcus deciſ. 141. part. 2. num. 1. & 10.*

24 Sed hoc obtinet in collatione facta per Ordinarium, in qua ſurreptio non datur; *Clem. 2. de offic. Ordin. & ibi Cardin. in fin. Abb. in d. c. cum noſtris. Felin. in c. ad aures. 8. num. 15. c. in noſtra. 32. de reſcript. Garc. d. tract. part. 8. cap. 3. num. 3.*

25 In proviſione Papæ vel ejus Legati, in qua cadit ſurreptio, *Garc. d. loco.* coloratæ alterius poſſeſſionis eſt facienda mentio, aliàs erit ſurreptitia & nulla. *d. c. cum noſtris. & ibi Dd. Felin. in d. in noſtro. 32. Selva de benef. part. 3. qu. 11. vigeſima qualitate. num. 34. Berojus in c. ſuper literis. de reſcript. num. 72. verſ. 9. Menoch. d. caſu. 201. num. 139.*

26 Niſi: 1. Proviſio ſit facta motu proprio: *ſec. Felin. in d. c. in noſtra. num. 35. Calder. in d. c. cum noſtris. Selvam d. loc. num. 37. Menoch. d. loc. num. 142. Diſſ. Imola, Butrius, Abbas. in d. c. cum noſtris.* 2. Supplicationi inſerta ſit Clauſula hæc; *Ac dicti N. & aliorum, quorumcunq; conceſſiones, proviſiones & poſſeſſiones habeantur pro expreſſis;* vel hæc: *Ac dicti N. & aliorum quorumcunq; proviſiones, aliaq; jura habeantur pro expreſſis:* ſeu hæc; *Ac d. N. & aliorum quorumcunq; jura, proviſiones &c. habeantur pro expreſſis:* nam ſub verbo *jura* videtur comprehendi poſſeſſio. *Garc. d. part. 10. cap. 1. num. 56. cum ſeq.* 4. In reſcripto inſerta ſit Clauſula *Vocatis vocand.* 1. *Felin. d. c. in noſtra. num. 32. Schrad. num. 34. Menoch. d. caſu. num. 140. Cardin. conſ. 93.* Vel clauſula, *Dummodo non ſit alteri jus quæſitum. Dd. Doctor. & Felin. in c. ſuper literis. num. 11. de reſcript. Gonzal. ad reg. Cancell. menſium Gloſſ. 15. § 1. num. 67.* vel clauſula, *Amoto quolibet detentore: Rota deciſ. 38. & 69. de reſcript. in antiquis. Joan. Andr. Cardin. Imola, Butrius, Abbas. num. 21. in d. c. cum noſtris. Domin. in c. nemo. de elect. in 6. Staphil. tit. de vi & effectu clauſularum. §. de clauſula amoto quolibet detentore. Rebuff. in praxi, in forma & declarat. novæ proviſionis. verb. amoto, exinde. & in Concord. in forma literarum executor. verbo contradictores. videat. Garcia d. loco, à num. 67. usq; ad fin. cap.*

TITU-

Corvin
De Perso
et Benef: Ec
G I
32

TITULUS III.

Intra quod Tempus debeat provideri de Beneficiis.

SUMMARIA.

1. *Intra Semeſtre conferri debent Beneficia.*
2. *An & eligi.*
3. *An præſentari.*
4. *Quid in proviſione Parochialium.*
5. *In conferendis Hoſpitalibus.*
6. *In Beneficiis reſervatis.*
7. *Semeſtre quando numeretur.*
8. *Quando currat Patronis.*
9. *Tempus ſcientiæ quomodo numerandum.*

DE beneficiis vacantibus providere debent ii, ad quos ſpectat 1
proviſio. *c. de multa. 28. de præbend.* intra *ſex menſes. c. nulla. 2. de conceſſ. præbend. c. licet. de ſupplenda negligentia Prælat.* Ne propter diutinam vacationem Eccleſiæ in ſpiritualibus & temporalibus patiantur detrimentum. *c. quoniam. §. porro. ut lite non conteſt.*

Quod non ſolum in Collatione, ſed & in Electione obtinet. *Ab-* 2
bas per c. dilectus. 12. de conceſſ. præbend. num. 2. & alii. niſi cathedralis Eccleſia propter defectum Epiſcopi vel Regularis propter defectum cujuſcunque Prælati perpetui, vacat. Ea enim ob majus periculum impendens ſive imminens, ultra tres menſes Prælato vacare non debet. *can. poſtquam. diſt. 50. can. obeuntibus. diſt. 63. c. ne pro defectu. 41: de elect. d. c. dilectus. 12.* Cum in cæteris Eccleſiarum ſæcularium Prælaturis ac dignitatibus, & aliis beneficiis in quibuſcunque cathedralibus & aliis Eccleſiis, tam ſæcularibus quam regularibus conſtitutis, locum habeat di-

ctum ſemeſtre. *d. c. nulla. 2. Innoc. Joan. Andr. Abbas in d. c. ne pro defectu.*

3 Ut & habet in præſentatione: niſi ſit patronus tantum Laicus; qui ad præſentandum ſolum habet quadrimeſtre. *c. un. §. verum. de Jure patron. in 6. & ibi Gloſſ. & Dd.*

4 Quod Semeſtre etiam locum habet in proviſione parochialium, quarum collatio ſpectat ad Epiſcopos; quando ad Papam aut alios, debent intra quadrimeſtre perſonam magis idoneam, concurſu prævio, eligere; electam illis ſignificare: & *c. ut in Conſtit. Pii V. 32. ſupercilia Eccleſiar. Paroch. quam vid. apud Garc. de benefic. part. 9. cap. 3. num. 3.*

5 Idem ſemeſtre ſtatutum ad conferenda hoſpitalia, quæ conferuntur in titulum beneficii: *Rebuff. in concordat. tit. de Regia ad prælatur. nominat. §. 1. verb. intra ſex menſes. verſ. item quando. Calder. conſil. un. de ſuppl. neglig. Prælat.* Aliis hoſpitalibus conferendis nullum tempus eſt ſtatutum. *De quib. intellig. Feder. de permut. qu. 28, Paulus ad c. 2. de relig. domib. Coſmas in pragm. ſanct. tit. de collation. §. item circa. verb. reſpective. Selva de benefic. 3. part. qu. 64. num. 3. Corraſ. de benef. 4. part. cap. 1. num. 6. Zerola in praxi Epiſcop. 1. parte, verb. beneficium. §. 3.*

6 Servare & dictum ſemeſtre debet, indultum habens conferendi beneficia reſervata: aliàs proviſio devolvetur ad Papam. *Caſſador. deciſ. 8. de præbend. Mandoſ. de ſignatura gratiæ. tit. de proviſion. verſ. in benef. reſervatis.* Non is qui Papæ vice fungitur; ut ejus Executor. *Caſſad. d. loc. Selva d. loc. num. 4. Coſmas d. loco. Rebuff. d. loco. Corraſ. d. loco, num. 6. Zerola d. loco.* Nullus enim terminus Papæ eſt præfixus. *Francus in c. ſtatutum. de præbend. in 6. Mandoſ. reg. 34. de annali. qu. 90. num. 5. Rebuff. d. loco. Lambert. de jure patron. 2. part. 3. lib. qu. 2. art. 8. num. 3. Garc. part. 10. cap. 2. à num. 10.*

7 Numeratur ſemeſtre à tempore veræ vel præſumptæ. *Hoſtiens. Joan. Andr. c. ex parte. de conceſſ. præb.* ſcientiæ vacationis, *c. quia diverſitatem. in fin. de conceſſ. præb.* aut quo ſcire potuit aut debuit. *d. c. licet de ſuppl. neglig. Prælator. & ibi Innoc. Abbas & alii. Garc. d. loc. num. 27. & 33.* Conſtitutum enim contra negligentes. *d. c. quia diverſitatem. 5. Franc. in d. c. ſtatutum.* Unde & non currit legitimè, ſive de Jure, ſive de facto, impedito. *d. c. quia diverſitatem. & ibi Abb. & d. c. ne pro defe-*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

deſectu. de elect. Rochus de jure patron. verb. Honorificum. qu. 28. *num.* 58. Imputari enim non debet ei, per quem non ſtat, ſi non faciat, quod per eum fuerat faciendum. *c. imputari. de reg. jur. in* 6. *Vivian. in ration. Juris Pontific. ad d. c. quia diverſitatem.*

Similiter patronis tempus ad præſentandum currit, non à die vacationis, *ut volunt Lambert. d. part.* 2. *lib.* 2. *qu.* 1. *art.* 8. *Mandoſ. reg.* 34. *qu.* 53. *num.* 14. ſed notitiæ ejus. *Rota deciſ.* 7. *de præbend. in antiquior.* veræ, *Selvad. loc. qu.* 59. vel præſumptæ. 8

Quæ determinanda per Judicem, beneficiorum qualitate, quantitate, locorum diſtantia & fama &c. conſideratis. *Rebuff. in concordat. d. tit. de regia ad prælatur. nominat. §.* 1. *verb. inter ſex menſes. Rochus d. qu.* 27. *Garc. d. loc. à num.* 34.

Tempus ſcientiæ numerandum de momento in momentum. 9
Garc. d. loco, num. 43.

TITULUS IV.

Si Tempus præfixum non obſervatum.

SUMMARIA.

1. *Non facta proviſione Beneficiorum vacantium intra tempus præfixum, fit devolutio ad Superiores.*
2. *Iis non currit ſemeſtre.*
3. *Probanda ab Impetrante Devolutio.*
4. *In Beneficiis reſervatis, cum Devolutioni non ſit locus, vacationis conſideratur tempus.*
5. *Fit de Capitulo ad Epiſcopum, & vice verſa devolutio.*
6. *Quomodo fiat.*
7. *In Beneficiis amovibilibus an devolutioni locus.*
8. *Dicta de certo in Collatione obſervando tempore*

pore

pore in qua habeant locum.

9. Quid ſi conferre, differat Epiſcopus.

1 IIs ad quos ſpectat de beneficiis vacantibus providere, non providentibus infra tempus præfixum; *c. licet. de ſuppl. negl. Prælat. c. 2. de conceſſ. præbend. ubi Dd. Corraſ. de benefic. 1. part. cap. 7. num. 8. parte cap. 1. num. 11.* aut indignis, inhabilibus, incapacibus, providentibus, gradatim ad Superiores fit devolutio. *c. cum in cunctis. §. fin. ubi Dd. c. ſcriptum. verſ. ſi vero. de elect. c. ſi compromiſſarius. eod. in 6. Corraſ. d. num. 11. Cechus. de benefic. & penſion. cap. 5. num. 5.*

2 Quibus non currit ſemeſtre ipſis ad conferendum datum, etiamſi fiat devolutio à patrono Laico, tantum quadrimeſtre habente, niſi à die notitiæ. *Innoc. in d. c. licet. Abbas in c. quia diverſitatem. num. 18. & in c. ex parte. num. 13. de conceſſ. præbend. & c. fin. num. 7. de Jure patron. Garz. de benefic. part. 10. cap. 3. num. 9. cum ſeqq. multis.*

3 Impetrans beneficium tanquam devolutum, probare debet devolutionem. *Caſſador. deciſ. 5. de præbend. Creſcent. deciſ. 15. eod. Mandoſius de ſignat. gratiæ. tit. de certo modo.* Debet enim purè & ſimpliciter in literarum expeditione exprimi. *Caſſador. d. deciſ. Creſcent. d. loco. Mohedan. 17. de præbend. Gonzalez. ad reg. Cancell. de menſib. §. 4. proœm. num. 75. & Gloſſ. 32. num. 9.*

4 In beneficiis reſervatis, quia non cadit devolutio, cum in iis non detur negligentia Ordinarii; *Caſſador. deciſ. 8. de præbend. Mandoſ. de proviſionib. verſ. in benefic. reſervat.* conſiderandum eſt vacationis tempus. *Rota deciſ. 774. lib. 3. part. 3. diverſor. Gonzalez. d. loc. num. 66. & Gloſſ. 15. §. 2. num. 21. & Gloſſ. 51. num. 10.*

5 Notandum, quod ſicut de Capitulo ad Epiſcopum, ita de Epiſcopo ad Capitulum, *d. c. 2. de conceſſ. præbend. d. c. cum in cunctis. §. fin. de elect.* ob magnam, quæ inter eos eſt, communionem, *c. requiſiſti. de teſtam.* fieri devolutionem: *Corraſ. d. 4. parte. cap. 1. num. 12.* puta quo ad beneficia ad Epiſcopi collationem, non jure ſpeciali vel devoluto, ſed proprio ſpectantia. *Abb. in d. c. 2. num. 6. & 8. & in d. c. cum in cunctis. §. fin. & in d. c. quia diverſitatem. num. 10. & Franch. in c. un. §. cæterum*

Corvin De Perſo et Benefi: Ec G I 32

verò.num. 3. & 4. Ne ſede vacante. in 6. Felin. in c. irrefragabili. de offic. Ordin. num. 3.

Fit devolutio cum onere & qualitatibus requiſitis in proviſione prima. *Felin. in c. cum acceſſiſſent. de conſtit. num. 18. Corraſ. d. 4. parte. cap. 4. num. 16. Rebuff. d. tit. de devolution. à num. 40. Ferret. conſ. 211. num. 12. Rochus de jure patronat. verb. honorificum. quæſt. 3.* 6

In beneficiis manualibus & ad nutum amovilibus an devolutioni ſit locus, eſt dubium: Negat Æneas de Falconibus *de reſervat. qu. 3. in princ. num. 25. poſt Puteum deciſ. 180. num. 1. lib. 3. Franciſc. de Aretio conſ. 63. verſ. ſed ad iſtud.* Malè: Cum in eis locum eſſe devolutioni & ſuppletioni negligentiæ probet. *Clem. un. §. præmiſſa. & ibi Gloſſ. verb. revocari. de ſuppl. neglig. & ibi Cardin. num. 4. & Bonifac. num. 8. Gonzal. d. Gloſſ. 5. §. 6. num. 55.* 7

Quæ diximus, hoc & præcedenti titulo, de ſervando in collatione tempore certo, locum tantum habent in collatione libera, non neceſſaria præſentati. *Abbas in d. c. 2. num. 12. & 13. Coſmas in pragm. ſanct. tit. de collat. §. item circa. verb. reſpectivè. Selva d. 3. part. qu. 64. num. 1. Roch. tr. de jure patronat. verb. honorificum. num. 55. Rebuff. in praxi tit. de devolut. num. 6. Zerola in praxi Epiſcopali. 1. part. verb. Beneficium. §. 3. & §. Jus patron. §. 8. dub. 3. & parte 2. verb. inſtitutio.* nec in beneficiis reſignatis ex cauſſa permutationis: *Feder. de Senis de permut. benefic. qu. 29. Franc. in c. un. de rer. permut. in 6. num. 10. & ibi Gambar. num. 137. Gimon. in Enchirid. benefic. tit. 5. cap. 8. num. 1. Garc. de benef. part. 10. cap. 4. per tot.* 8

Quæ ſi differat Epiſcopus ſine legitima cauſſa providere, præſentati à gravamine illato appellare poſſunt. *Abb. in c. paſtoralis. de jure patronat. Rochus d. num. 55. Zerola d. §. 8. dub. 3.* 9

TITULUS V.

De forma in proviſione Beneficiorum ſervanda in communi.

SUMMARIA.

1. *Beneficia conferenda in forma, eaq́ ſive communi, ſive parochialibus, ſive ſimplicibus.*
2. *Quali in communi.*

1 VIdimus, quando & inter quæ tempora de beneficiis ſit providendum; videndum nunc *quâ formâ:* Idque ſive *in communi*, ſive *in Parochialibus*, ſive *in ſimplicibus*.

2 Sciendum *in communi.* In collatione & proviſione beneficiorum obſervandam eſſe formam à Jure, ſtatuto, conſuetudine, vel fundatione præſcriptam: ſi ſecus facturus & proviſio erit nulla. Puteus *deciſ.* 338. *lib.* 1. Nam forma non ſervata actus corruit. *Felin. in c. cum dilecto.* 22. *in fin. de reſcript. Brunus in tract. de forma. Everard. in loco, à defectu formæ.* Nec poterit, etiam in foro conſcientiæ, beneficium proviſum acceptari, aut retineri ſecundum Covarruv. *in reg. peccatum.* 2. *part.* §. 3. *num.* 9. Molin. *de Juſt. & jure. tom.* 1. *tract.* 1. *diſp.* 81. *circa fin. verſ. ad dictum Innoc.* Salon. 2. 2. *qu.* 5. *de dom. art.* 4. Leſſium *de juſt. & Jure. lib.* 2. *cap.* 9. *dub.* 2. Banner. 4. *concluſ.* Omninò, niſi dolus intervenerit, ſecundum Flamin. Pariſ. *de confiden. qu.* 114. *à num.* 34. Innoc. *in c. quod ſicut.* 28. *num.* 11. *de elect. & in c. fin. de Clerico. excom.* Abb. *in c.* 1. *de conſtit. ubi Felin. num.* 39.

TITU-

Corvin De Perso et Benef; Ec G I 32

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

TITULUS VI.

De forma ſervanda in proviſione Parochialium.

SUMMARIA.

1. *In Parochialium proviſione forma per Concilium Tridentinum præſcripta.*
2. *Quæ.*

IN *proviſione Parochialium* forma per Concilium Tridentinum præſcripta *ſeſſ. 24. de reformat. cap. 18.* eſt obſervanda non factum; proviſio cenſetur irrita. *ſecund. conſtit. D. Pii. 32. ſuper collat. Paroch. Eccleſiar.* 1

Forma ſtatuta hæc; Ut occurrente Eccleſiæ Parochialis, etiam generaliter, vel ſpecialiter reſervatæ, ſeu affectæ, vacatione; ejus notitia habita, debeat Epiſcopus ſtatim, ſi fuerit opus, in ea Vicarium idoneum, cum fructuum portionis aſſignatione congruâ, conſtituere; qui, donec Eccleſiæ provideatur de Rectore, ejus ſuſtineat onera: & deinde prævio concurſu & examine, coram examinatoribus, ſaltem tribus, juxta formam ejuſdem Concilii in Synodo deputatis; eligat Epiſcopus ex approbatis cæteris magis idoneum; illique Eccleſiam conferat. Is ad quem ſpectat Collatio. &c. *Vide Garc. de benefic. part. 9. cap. 2. per tot.* 2

TITULUS VII.

De forma ſervanda in proviſione beneficiorum ſimplicium.

SUMMARIA.

1. *An in Beneficiorum Simplicium proviſione ſpecia-*

Corvin
De Perſo
et Benef. Ec
G I
32

ſpecialis requiratur forma.
2. *An ulla citatio.*
3. *Præſentati, &c. ab Eccleſiaſticis debent examinari.*
4. *Non præſentati à perſonis Laicis.*
5. *Quæ in præſentati inſtitutione ſervanda forma.*
6. *Poſt termini lapſum audiendus nullus.*

1 IN *proviſione beneficiorum ſimplicium*, ad collationem liberam Ordinariorum, etiam Epiſcopo Inferiorum, ſpectantium, nulla ſpecialis forma jure reperitur præſcripta.

2 Nec requiritur in eorum collationibus citatio, aut vocatio etiam per Edictum, *Gloſſ. in fin. de elect. in 6. verbo obſervari. Franc. in c. conſtitutis. 2. num. 12. de appellation.* nec concurſus; ſed ſufficit provideri idoneum. *Gloſſ. in can. monaſterium. 16. qu. ult. & c. 3. de Jure patron. verb. qui majoribus. ubi Abbas num.* 11.

3 Præſentati autem, ſeu electi, vel nominati, à quibuſvis perſonis Eccleſiaſticis, nec inſtitui, nec confirmari, nec admitti, etiam cujuſvis privilegii vel conſuetudinis prætextu, debent, niſi prius fuerint ab Ordinariis examinati & idonei reperti. *Concil. Trid. ſeſſ. 7. de reform. cap. 13. & ſeſſ. 25. de reform. cap. 9. verſ. ad hæc.*

4 In præſentatis à patronis Laicis, Epiſcopi examen non requiritur neceſſario. *ſec. d. ſeſſ. & cap. Garc. d. loc. num. 9. cum ſeqq.*

5 Præterea in Præſentati inſtitutione ſervanda eſt forma. *c. fin. de elect. in 6.* Nempe ut præcedat Citatio, cum termino competente & peremptorio, ſpecialis, ſi eſt coëlectus vel apparet oppoſitor: ſi non, generalis: aliàs inſtitutio eſt nulla. *Joan. Andr. Domin. Franch. poſt Gloſſam in d. c. fin. Guidobon. deciſ. 55. refer. Garc. d. part. cap. 4. num. 3. 6. & 8.* Niſi contraria ſit conſuetudo: *Lambert. de Jure patron. 2. part. 2. lib. qu. 6. art. 14.* Quæ probanda. *Puteus deciſ. 306. lib. 1.*

6 Poſt lapſum termini, audiendus, etiam re integra, id eſt, inſtitutione non ſecuta, nullus. *Felin. in c. cum Bertholdus. num. 13. de re judic.*

Rochus

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Rochus tract. de jure patron. verb. honorificum. num. 5. & verb. competens. num. 51. Lambert. eod. tract. 2. part. 2. lib. qu. 6. art. 26. & 28.

TITULUS IIX.

In Beneficii proviſione quæ requirantur.

SUMMARIUM.

Quæ præter dicta, ad Beneficiorum collationem requirantur.

PRæter jam enarrata in beneficiorum collatione obſervanda, ſunt hæc: 1. Debet ea eſſe *gratuita*. 2. *Integra:* Ubi de annuis & Penſionibus: 3. *Pura*. 4. Non *ſurreptitia:* 5. *Publica;* Ubi an Clandeſtina valeat: 6. Quomodo *probanda*. De quibus ſingulis titulis ſequentibus.

TITULUS IX.

Beneficii collationem debere eſſe gratuitam.

SUMMARIA.

1. *Beneficiorum Collatio debet eſſe gratuita.*
2. *Ambitioſa eſt irrita.*
3. *Pacto, pecunia interveniente, facta cenſetur ambitioſa & Simoniaca.*
4. *Unde Simonia dicta.*
5. *Qui eam committant.*
6. *Simoniaca proviſio eſt nulla.*
7. *Niſi Simonia ſit Mentalis.*
8. *Proviſi Simoniacè quæ pœna.*

Corvin
De Perso
et Benef. Ec
G I
32

9. *Tranſactiones de Beneficiis Simoniæ habent ſpeciem.*
10. *Sportulæ etiam prohibitæ.*
11. *Et Notariorum mercedes.*
12. *Nec quid dari debet pro Beneficii inveſtitura.*
13. *Nec deportus & annata.*
14. *Imponi poſſunt onera in uſus pios.*
15. *In eos quid cenſeatur converti.*
16. *Epiſcopus redituum retinens partem incidit in Simoniam.*
17. *Simonia etiam committitur in aliorum Sacramentorum exhibitione.*
18. *Diſpenſationes concedendæ gratis.*
19. *Proviſio facunda citra præcedentes preces, &c.*

1 PRimum & præcipuum requiſitum eſt; Quod Beneficiorum Collatio debeat eſſe *gratuita* & ab omni ambitu & largitione aliena. *can.* 93. *ordinationes.* 1. *qu.* 1. *can.* 1. 2. 3. 4. 5. *can.* 87. *ſi quis objecerit. cum ſeqq. can. fin.* 1. *qu.* 3. *c.* 1. 2. 3. *de Simonia.* Dicit canon 2. Concilii Chalcedonenſis, *relatus in can.* 8. *ſi quis Epiſcopus.* 1. *qu.* 1. hæc verba; *Si quis Epiſcopus per pecuniam ordinationem fecerit, & ſub pretio redegerit Spiritus Sancti gratiam, quæ vendi non poteſt, ordinaveritq; per pecuniam Presbyterum aut Diaconum, vel quemlibet de his qui connumerantur in Clero, promoverit: aut promoverit per pecunjam diſpenſatorem aut defenſorem, vel manſionarium, vel quenquam omninò qui ſubjectus eſt regulæ, pro ſui turpiſſimi lucri commodo; is qui hoc attentaſſe probatus fuerit, proprii gradus periculo ſubjacebit, & qui ordinatus eſt, nihil ex hac ordinatione vel promotione, quæ eſt per negotiationem facta, proficiat, ſed ſit alienus à dignitate, vel ſolicitudine, quam pecuniis acquiſivit. Si quis vero mediator tam turpibus & nefandis datis vel acceptis, extiterit, & ipſe, ſi quidem Clericus fuerit, proprio gradu decidat: ſi vero Laicus, aut Monachus, anathematizetur.* Extat & Conſtitu-

ſtitutio Imperat. Leonis & Anthemii ſanctiſſima. *in l. ſi quemquam. 31. Cod. de Epiſc. & Cleric.* hiſce verbis; *Si quemquam vel in hac Regia Urbe, vel in cæteris Provinciis, quæ toto Orbe diffuſæ ſunt, ad Epiſcopatus gradum provehi Deo Authore contigerit, puris hominum mentibus nuda electionis conſcientia, ſincero omnium judicio proferatur. Nemo gradum Sacerdotii pretii venalitate mercetur: quantum quiſq; mereatur, non quantum dare ſufficiat, æſtimetur. Profectò enim quis locus tutus, & quæ cauſſa poterit eſſe excuſata, ſi veneranda Dei templa pecuniis expugnentur; quem murum integritatis, aut vallum fidei providebimus, ſi auri ſacra fames in penetralia veneranda proſerpat? quid deniq; cautum eſſe poterit aut ſecurum, ſi ſanctitas incorrupta corrumpatur? Ceſſet altaribus imminere profanus ardor avaritiæ, & à ſacris adytis repellatur, piaculare flagitium. Itaq; caſtus & humilis noſtris temporibus eligatur Epiſcopus: ut quocunq; locorum pervenerit, omnia vitæ propriæ integritate purificet. Nec pretio, ſed precibus ordinetur Antiſtes. Tantum ab ambitu debet eſſe ſemotus, ut quæratur cogendus, rogatus recedat, invitatus effugiat; ſola illi ſuffragetur neceſſitas excuſandi. Profecto enim indignus eſt ſacerdotio, niſi fuerit ordinatus invitus: cum ſanè ſi quis hanc ſanctam & venerandam Antiſtitis Sedem pecuniæ interventu ſubiiſſe, aut ſi quis, ut alterum ordinaret, vel eligeret; aliquid accepiſſe detegitur, ad inſtar publici criminis & læſæ Majeſtatis accuſatione propoſita à gradu ſacerdotii retrahatur. Nec hoc ſolum deinceps honore privari, ſed perpetua quoq; infamiæ damnari decernimus: ut eos, quos par facinus coinquinat & æquat, utroſq; ſimilis pæna comitetur.* Hæc dicti Imperatores.

Quod autem de ordinatione Epiſcopi dicitur, & ad beneficiorum ordinationem pertinet; Quæ olim cum ordinatione ipſa ſeu promotione erat conjuncta. *can. ex multis. 1. qu. 3.*

Si quis igitur largitione ad ſacrum miniſterium promotus, aut be- 2
neficium fuerit aſſecutus, ab eo repelli & removeri debet, cum irrita ſit ac nulla talis ordinatio. *can. ſanctorum. 1. qu. 1. can. ea, quæ cum aliis. 1. qu. 3. c. cum Clerico. ubi Abb. de pactis. Extrav. cum deteſtabile. de Simonia. Corraſ. de benef. part. 3. cap. ult. num. 13. & part. 4. cap. 1. num. 2.*

Nec refert, an quis pecuniam, an aliquid pro pecunia paciſcatur: 3
Quia omnes hujuſmodi pactiones improbat Jus Canonicum; quibus

inter-

interveniențibus gratuita dici non poteſt collatio; *can. quam pio.* 1. *qu.*
2. *c. cum pridem. c. cum Clerici. c. fin. de pactis. Prob. ad Monachum in c. cum*
nullus. de tempor. ordin. in 6. *Rebuff. in praxi. tit. requiſita ad Collation. n.* 2. &
in concord. tit. de Collation. in Rubr. verſ. ad primum. & incidit in Simoniam.

4 Quæ dicta à Simone Mago quodam Apoſtolorum contempora-
neo; qui exiſtimans divinam illam vim & poteſtatem infundendi gra-
tiam Spiritus Sancti, quam habebant Apoſtoli, obtineri poſſe pecunia,
audivit à D. Petro verba hæc; *Pecunia tua tecum ſit in perditionem, quia*
exiſtimaſti donum Dei pecunia poſſideri. Actuum Apoſtolor. cap. 8. *cap.* 10.

5 Unde, quicunque rem ſacram ſpiritalemque precio ſibi aut alii
quæ precii vice fungatur, parant, Simoniaci, quaſi Simonis illius æmu-
li & imitatores appellantur. Comparari ſolent Judæ proditori, qui
Judæis Dei occiſoribus, Chriſtum vendidit: *can. eos qui.* 21. *cauſ.* 1. *qu.*
1. Inter hæreticos æſtimantur præcipui. *can. fin.* 1. *qu.* 7.

6 Simoniaca ergo Beneficii proviſio vitiatur, & nulla eſt, ipſo jure
impediente, illius acquiſitio: *d. can. ea, quæ cum aliis. d. c. cum Clerici.* &
ibi Abb. d. Extrav. cum deteſtabile. Licet facta proviſo, *c. ex inſinuati-*
one. de Simonia. c. nobis. in verb. penitus improbanda. eod. Abbas in c. pen.
de elect. num. 2. & 3. & *ibi Barbatia. Annania in d. c. nobis. num.* 2. & 3.
aut collatore; aut utroque ignorantibus: *Summa Corona* 3. *parte. tract.*
de Simonia. ſub num. 30. aut Collator aliàs fuiſſet collaturus: *Gloſſ.* &
Felin. in d. c. nobis in fine. Simonia ſit commiſſa, cum ex pluribus ele-
ctoribus, præſentatoribus, collatoribus, ſed jure Collegii providenti-
bus, *Garcias de benefic. part.* 8. *cap.* 1. *num.* 12. uno: *d. c. nobis.* & *ibi*
Abbas. 1. *notab.* Simoniace proviſus, ad beneficium antea jus habuerit:
d. c. nobis. c. pen. de elect. Ugolin. de Simonia. tab. 4. *cap.* 6. *num.* 4. Simo-
nia, non ſit realis, ſed tantum conventionalis, nec habuerit executio-
nem: text. *in d. can. ea quæ.* ubi Urbanus II. in Concil. Placent. ſic ait:
Ea, quæ à Sanctis Patribus de Simoniacis ſtatuta ſunt, nos quoq; & judicio
Spiritus Sancti & auctoritate Apoſtolica firmamus. Quicquid ergo vel in
Sacris Ordinibus, vel in Eccleſiaſticis rebus vel data, vel promiſſa pecunia
acquiſitum eſt, nos irritum eſſe, & nullas unquam vires habere cenſemus.
text. in d. c. cum Clerici. 6. *in verb. ſpolietis. de pact. Butrio in c. fin. de pactis.*
Felin. in c. inſinuatum. in pr. de Simonia. text. *in d. c. nobis, in verb. penitus*
repro-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

reprobanda. de Simonia. Felin. in d.c. inſinuatum. Inducitur enim Simonia ex promiſſione ſola. *Abb. in d.c. nobis. num. 3. Felin. num. 2. Lambertin. de Jure patronat. 1. part. 2. lib. qu. 9. art. 11. & 2. part. 2. lib. qu. 9. art. 3. num. 8. vide Garc. d. loco, num. 20. cum multis ſeqq.*

Mentalis tamen Simonia non inducit nullitatem. *c. fin. de Simon. ubi Dd. Guitierrez. canon. quæſt. lib. 2. cap. 23. à num. 31. Ugolin. de Simonia. tab. 2. de Simonia mentali. cap. 2. Sylveſter in Summa. verb. Simonia. §. 20. Firmius in armilla. eod. verb. 58. Navarr. de reſtitut. lib. 2. cap. 2. num. 370. Garcias d. loc. num. 45. & 54.* 7

Eſt ergò beneficii proviſio per Simoniam realem aut conventionalem facta nulla; Simoniaci ad illud beneficium obtinendum. *d. c. nobis. d. c. penult. de elect. ubi Dd. Ugolin. d. tab. 4. cap. 6. §. 6. num. 2.* ut & alia, quæcunque, *Rebuff. conſil. 59. Corraſ. d. c. ult. num. 22. Petr. de Baiſio. in directorio Election. cap. 28. parte 2. Lancellot. de attentat. 3. parte. cap. 24. qu. 27. num. 3. Joan. Andr. Butrius. Ancharan. & alii in c. pen. de elect. Abbas, Felin. & alii in c. de Simoniaco. de Simonia.* inhabiles; infames, *can. fin. 1. qu. 3. Gloſſ. in c. 1. de teſtib. in 6. verſ. mediatores.* infamia juris: *can. ſane. 15. qu. 3. Corraſ. de benef. part. 3. cap. fin. num. 20.* irregulares, *Lambertin. de Jure patronat. 1. part. 2. lib. qu. 9. art. 10. num. 4. Achilles deciſ. 341. num. 4. Majol. de Irregul. lib. 5. cap. 45. num. 1. d. Conſtit. 5. Pii V. Ugolin. d. tab. 4. cap. 6. num. 2.* 8

Adeo autem beneficii proviſio debet eſſe gratuita & ſine præmio & mercede, ut tranſactiones de beneficiis interpoſitæ non ſubſiſtant; quaſi habeant Simoniæ ſpeciem, niſi juſta aliqua de cauſſa fuerint interpoſitæ, & auctoritate Superioris firmatæ: *c. conſtitutus. 4. de tranſact. c. niſi eſſent. 21. de præbend.* aut ad vexationem redimendam pro jure quæſito conſervando intervenerint: *c. Matthæus. 23. c. Dilectus 28. de Simonia. d. c. conſtitutus.* 9

Prohibitum etiam ex collationibus, ſeu inſtitutionibus, ac poſſeſſionibus, ſeu mandatis poſſeſſionum beneficiorum & capellaniarum exigere ſportulas, aut aliquid pro paſtu; nulla, etiam immemoriali conſuetudine, obſtante. *can. fin. 1. qu. 3. c. cum ſatis. c. cum in Eccleſia. c. Jacobus de Simonia. ubi Dd. Coſmas in pragm. ſanct. tit. de annatis. in princ. Re-* 10

Corvin
De Perso
et Benef. Ec
G I
32

buff. in praxi. tit. quot mod. benef. acquirant. S. Concilii Congreg. in una Meldenſi, & Gerundenſi. teſte Garcia d. loco, num. 76. & 77.

11 Nec poſſunt Librarii & Notarii, qui tabulas conficiunt, aliquid pro labore ſuo recipere. *c. 1. de Simonia.* niſi alia in loco ſit conſuetudo: & nihil recipiant ex publico: Dicto tamen caſu moderatur merces ſecundum Concilii Tridentini definitionem. *ſeſſ. 21. de reformat. cap. 1.*

12 Prohibetur etiam dari aliquid pro introitu, vel inveſtitura beneficii, *c. ſicut pro certo. 39. de Simonia.* non ſolum ut pecuniæ eo nomine exigi non poſſint, *c. veniens. 19. eod.* vel aliquid in venia dari debeat; *cap. 146. lib. 1. Capitular. Caroli Magni:* ſed etiam ut promotus non teneatur convivium ex conſuetudine exhibere. *c. Jacobus. 44. eod. ubi Abbas, Annania, Felinus, & alii, & in c. cum M. de Conſtitut. Felin. num. 20. Abb. num. 25. Decius num. 110. Rip. a num. 175. vid. Garc. d. loco, num. 83.*

13 Et multò magis non præſtandis, qui vulgo appellantur deportus & annatæ; quando nempe Pontifices *not. in c. 1. de Simonia. Concil. Baſileenſe ſeſſ. 21.* Epiſcopi, vel Archidiaconi percipiebant fructus primi anni beneficiorum vacantium; quod prohibitum *c. 2. de elect. extr. Johan. Pragm. Sanct. tit. de annatis. ubi Gloſſ. verb. conſuetudinis. Dartis tract. de benef. ſect. 5. cap. 2. verſ. adeo in fin.* Obſtat omnibus hoc; *Gratis accepiſtis, gratis date. Duar. de benefic. lib. 6. tit. 3.*

14 Tantum Jure receptum eſt, ut imponi poſſint onera ſpiritualia recipienti beneficium; veluti, ut Miſſam cantet de B. Maria aut de Spiritu Sancto; *c. ſignificatum. 11. de præbend.* ut & temporalia; modo in uſus pios ordinentur. *Concil. Trident. ſeſſ. 24. de reform. cap. 14.*

15 In uſus pios converti intelligitur, quod vel in ſubſidium Seminarii, vel in pauperum eleemoſynas, vel in Eccleſiæ fabricam deſtruatur. *Octav. Frangipanus in director. Eccleſiaſt. Diſciplinæ. tit. de benefic. Eccleſiaſtic. num. 25.*

16 Speciem quoque habet Simoniæ quando Epiſcopus conferens beneficium, ſibi retinet redituum partem, ſive convenerit de eo, ante, ſive poſt. *c. un. Ut Eccleſ. benef. ſine diminut. confer. c. prohibemus. 7. de cenſib.* Sed ſi ante Collationem fructus ex juſta cauſſa perceperit, puta

ut

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ut Eccleſiæ æs alienum ſolveret. *ut in c. pen. de verbor. ſignif.* procul erit à Simonia.

Committitur non tantum Simonia in Beneficio, vel Ordine, ſed 17
& in aliorum Sacramentorum exhibitione: Nam prohibitum eſt pro Baptiſmo, pro Unctione chriſmatis, pro balſamo, pro Communione, pro Miſſa, pro luminariis, pro benedictionibus nubentium, & pro mortuorum exequiis aliquid recipere. *c. placuit. 22. can. baptizandis. 99. cum 5. ſeqq. can. ſi quis. 115. cum ſeqq. 1. qu. 1. c. non ſatis. 8. cum ſeq. c. ea, quæ. 16. c. ad noſtram. 21. c. ſuam nobis. 29. de Simonia.* Niſi ſit forte aliquid quod ex laudabili conſuetudine præſtetur; quod peti poterit per Epiſcopum, & officio Judicis, non per vim actionis. *can. ad Apoſtolicam. 42. eod. ubi Interpret.* Præcipuè ubi Presbyter aliunde non habet, unde ſe exhibeat; Quo caſu æquum eſt, ut cum altari ſerviat, de altari vivat, & pro ſumptu & ſolatio ſuo pauca quædam accipiat. *D. Paul. 1. ad Corinth. 9. Vivian. in rational. jur. Pontif. ad d. c. ad Apoſtolicam.*

Similiter gratis concedi debent diſpenſationes, *Concil. Trident.* 18
ſeſſ. 22. de reform. cap. 5. & ſeſſ. 24. de reform. matr. cap. 5. & ſeſſ. 25. de reform. cap. 18. in tantum ut Ordinarii ſeu Vicarii, quibus committuntur, non poſſint quicquam accipere pro labore, & receptione, & examinatione teſtium; vel quovis titulo alio; *ut multoties declaravit S. Congregatio Cardinal. teſte & referente Garcia d. loc. num. 102. cum ſeqq.* non obſtante ulla conſuetudine in contrarium. *Idem d. loco, num. 110. cum ſeqq. P. Ravenas de conſuetud. ſect. 4. num. 8. Navarr. conſil. ult. de reſcript. Zerola in praxi Epiſcop. 2. part. verb. delegatus. §. 2. & verb. diſpenſatio. §. 2.*

Præterea beneficii proviſio fieri debet citra præcedentes preces, 19
obſequia, aliamque humanam gratiam: *can. ordinationes. 1. qu. 1. can. Moyſes. 8. qu. 1.* aut eſt Simoniaca. *Gloſſ. in c. tuam. verb. nullum. de ætate & qualit. Gloſſ. in d. c. ordinationes. verb. vel precibus. Ripa in c. cum M. Ferrarienſ. de conſtit. num. 30. & ſeq. Corraſ. 4. part. cap. 1. num. 2. & 3.*

Corvin
De Perso
et Benefi Ec
G I
32

TITULUS X.

Beneficiorum collationem debere eſſe integram.

SUMMARIA.

1. *Beneficia conferri debent integra.*
2. *Nec unum dari debet duobus, nec ex una fieri præbendæ duæ.*
3. *Cur non.*
4. *Limitatio.*

1 PRæter Ambitum in Beneficiorum Collationibus cavendum, ne Collator conferat uni Beneficium, & alteri attribuat Penſionem ex reditibus Beneficii. *c. extirpandæ. 30. de præbend.* Beneficia enim cum vacant *integra* & ſine ulla diminutione ſunt conferenda. *Rubr. tit. Ut Eccleſ. benef. ſine diminut. conferantur. can. ult. in fin. 1. qu. 3. c. majoribus. 8. c. vacante. 26. c. cum cauſam. 36. de præbend.* Et in Concilio Lateranenſi, ſub Alexandro III. Pontifice habito, prohibitum eſt *cap. 7.* Ne Antiſtes conferendo Eccleſiaſticum beneficium præſumat proventuum partem ſuis uſibus retinere. *c. un. verſ. & circa inhoneſtatem. Ut Eccleſ. benef. ſine diminut. confer.* Si faciat, in Legem Ambitus committit. *Duar. de benef. lib. 6. cap. 4.*

2 Caveat quoque, ne duobus det beneficium, vel ex una præbenda faciat duas: Utrumque enim Concilio Turonenſi *cap. 8.* interdictum *cap. tuæ fraternitatis. 20. cum ſeqq. c. cum cauſam. 36. de præbend.*

3 Primum ea ratione, quâ beneficiorum pluralitas inhibetur, *de qua re dicetur ſuo loco;* Quod ut nemo binas conjuges habere poteſt, ita nec una debet eſſe conjux plurium: Alterum vero quia æquum non eſt, ut quæ ſingulis attributa ſunt, erogentur in plures. Nec refert quod ex præbenda aut beneficio ſuperſit aliquid Clerico ultra neceſſaria, quia, quod ſupereſt, erogandum in pauperes; *can. pen. & ult. 12. qu. 2.*

Eo

Eo tamen caſu quo facultates Eccleſiæ fuerint auctæ; augeri po- 4
terit præbendarum numerus. *c. cum M. Ferrarienſis. 9. de conſtitut. c. fin. de verb. ſignific.* Quando Concilii Turonenſis prohibitio recipit limitationem hanc; Niſi ſubſit juſta cauſſa præbendas dividendi, & plures ex una conſtituendi. *d. c. vacante. 26. de præbend. c. ad audientiam. 3. de Eccleſ. ædific. vel repar. Dartis de benefic. ſect. 5. cap. 2.*

TITULUS XI.

De Penſionibus, quæ in Beneficii Collationibus retinentur.

SUMMARIA.

1. *Continuatio.*
2. *Penſiones an ſint Beneficia.*
3. *Diſtinguitur: Aut datæ in Titulum, aut Simpliciter. Illæ Beneficii appellatione veniunt: Non hæ.*
4. *Illæ non poſſunt conſtitui Laicis: nec emi, nec pretio transferri.*
5. *An gratis poſſunt remitti; & quæ.*
6. *Penſionem quæ non eſt Beneficium, appellat Duarenus Annuum: An rectè.*
7. *Ejus definitio varia.*
8. *Probatio Duareni.*
9. *Ex quibus fiat delibatio.*
10. *Penſiones vel dantur Laicis, vel Clericis.*
11. *Hæ vel ob miniſterium ſacrum vel ſimpliciter.*
12. *Laicis aliquando dantur ob munus profanum.*
13. *Quibus ob miniſterium ſacrum dantur.*

Corvin
De Perso
et Benefi. Ec
G I
32

14. *Conſtituuntur Vicarii perpetui: quando Eccleſia pertinet ad locum religioſum: & debetur eis penſio.*
15. *Poſſunt deſtitui: & quando.*
16. *Vicaria perpetua an Beneficium.*
17. *Conſtituitur etiam aſſignatâ penſione Vicarius perpetuus, cum Beneficium alicui præbendæ, &c. eſt annexum.*
18. *Conſtituuntur etiam penſiones Vicariis temporalibus.*
19. *Qui illi.*
20. *Quando penſiones aliis quam Vicariis conſtituantur.*
21. *Quando Clericis ſacro miniſterio non adſtrictis.*
22. *Non niſi auctoritate Superioris.*
23. *Superior hic Papa.*
24. *Legatus Apoſtolicus.*
25. *Epiſcopus.*
26. *Non Inferior.*
27. *In Gallia ſolus Papa.*
28. *An hoc ubiq; receptum.*
29. *Papâ inferiores non conſtituunt ſine cauſſa; ubi de ea conſtet.*
30. *Quæ ſoleant movere Papam.*
31. *Papâ inferiores quando non poſſint imponere penſiones.*
32. *Super quibus Beneficiis.*
33. *An impoſitæ tranſeant ad Succeſſores in Beneficia.*
34. *Penſio conſtituta qualis debeat eſſe.*
35. *Ultra debitam quantitatem impoſita non reſcinditur in totum.*
36. *Quibus Beneficiis imponi poſſit.*

37. *Jus habet Penſionarius in Beneficio; uſufructui ſimile.*
38. *Sed non uſquequaq;.*
39. *Quouſq;.*
40. *An poſſit permutari cum Beneficio.*
41. *Remitti.*
42. *Vendi.*
43. *Quid ſi Beneficium vacet, vel quaſi.*
44. *Sit Sequeſtratum.*
45. *Translatum.*
46. *Ubi ſolvenda penſio.*
47. *Penſionarius an habeat jus prælationis.*
48. *Penſio expirat morte Penſionarii.*
49. *An poſſit transferri in perſonam aliam: Ubi & quibus caſibus.*
50. *Quid ſi facta translatio.*

QUod diximus non poſſe alicui conferri Beneficium ea lege ut alteri *Penſio*, id eſt, portio quædam ex reditibus beneficii aſſignetur; quaſdam recipit limitationes; quas tractabimus nunc: ideoque de *Penſionibus* dicemus copioſius & generalius. 1

Sunt *Penſiones* Beneficiis valde affines: Adeo ut diſputetur graviter, An non ſint beneficia, & Beneficiorum nomine intelligantur. Affirmant Barbatia *ad c. ad audientiam. 2. de reſcript. Paulus Roman. de penſion. cap. 6. num. 34. & cap. 7. num.* 16. Non eſſe, propriè, ſed Beneficiorum appellatione venire dicit *Gambar. de offic. Legati lib. 6. à num.* 309. Nec eſſe Beneficia; nec eorum nomine venire, aſſerunt: Dominic. Franch. & alii *in c. quamvis. 1. de præbend. in 6.* Abb. & Felin. *in d. c. ad audientiam.* Selva *de benefic. 1. part. qu. 3. num.* 11. Caccialup. *de penſion. qu.* 12. Gigas *de penſion. qu.* 28. Covarruv. *pract. reſolut. cap. 36. num. 10. verſ. quarto quoties.* Duaren. *de benef. lib. 2. cap. 4. & lib. 6. cap. 4. verſ. annua hujuſmodi.* alii relati per Garciam *de benef. part. 1. cap. 5. num.* 3. 2

Diſtinguendum; Aut agimus de *penſionibus* quæ in *beneficii titulum* dantur; Nempe cum certæ penſiones extrahuntur ex beneficiis pinguibus 3

guibus, ut ſint Eccleſiaſtica beneficia deinceps: *c. conquerente. de Cleric. non reſident. ubi Abbas not. 1. num.* Et propriè ſunt Beneficia, & eorum appellatione veniunt: nec refert quod appellentur Penſiones: Nulla enim in nomine vis: *Cardin. in Clem. 1. §. eadem. num. 4. de ſuppl. negl. Prælat. Caccialup. d. qu. 12. Gigas qu. 1. num. 1. & qu. 28. num. 20. Covarr. d. loc.* Aut agimus de *penſionibus*, quæ conſtituuntur *ſimpliciter* ad tempus *de fructibus beneficii*, & alicui Superioris auctoritate aſſignantur, Et *Eæ* nec ſunt Beneficia, nec eorum nomine veniunt. Quia in ſe nullam habent ſpiritualitatem, ſed ſunt quid merè temporale, cujus Laici ſunt capaces. *Domin. Franch. Abb. Felin. Selva, Caccialup. Gigas. dd. loc. Camill. Cautius de penſione Epiſcop. num. 32. Duar. d. lib. 6. cap. 4.* Habent *Illæ.* Quia ſicut Beneficia requirunt & præſupponunt Clericatum, & ideò dicuntur ſpiritualia, ſeu ſpirituale jus habere annexum dependenter ſive conſequenter: *D. Thomas 2. 2. qu. 100. art. 4. & ibi Ejus Expoſitor. Abb. in c. conſulere. num. 3. de Simon. Ugolin. de Simoniæ genere. tab. 1. de Simonia. cap. 34.* ita etiam penſiones iſtæ, ſecundum Stylum Curiæ, requirunt Clericatum: Penſionarii obligantur ad horas & Officium parvum B. Mariæ, *Conſtit. 71. Pii V. Conſtit. 30. Sixti V.*

4 Hinc conſtitui non poſſunt Laicis, etiam non conjugatis; *Rebuff. de pacific. poſſeſſor. num. 153. Navar. conſ. 34. de præbend. Flamin. Pariſ. de reſignat. benefic. lib. 4. qu. 2. num. 7.* nec citra vitium Simoniæ, pecunia redimi, ſeu emi, nec pretio, ſine authoritate Papæ, transferri. *Navar. de reſtitut. lib. 2. cap. 2. num. 200. & conſ. 11. de reb. Eccleſ. & conſ. 47. 60. 62. de Simonia. Ugolin. d. loc. cap. 28. §. 3. num. 6. & 7. Zerola in praxi Epiſcop. part. 2. verb. Penſio. §. 8. & verb. Penſionarius. §. 1. Enriquez. in Summa. lib. 13. cap. 13. §. 2.* Commoditates & fructus earum poſſunt vendi. *Navarr. conſ. 11. de rebus Eccleſiæ. Garcias d. loco, num. 20. cum multis ſeqqq.*

5 Poſſunt tamen *Penſiones* omnes, (Eis ad quarum Titulum ordinati, exceptis, *Concil. Trident. ſeſſ. 20. de reform. cap. 2. ad fin. Tuſcus lit. de viſitat. cap. 28. num. 40.*) abſque auctoritate Superioris gratis remitti per Penſionarios; *Sarnenſ. in reg. Cancell. de infirmis. qu. 16. & in Compendio ſignaturæ. num. 87. Corraſ. de benefic. 1. part. cap. 4. num. 4. Rebuffan. de Simonia 2. part. cap. 14. num. 15.* etiamſi ſint expreſsè reſervatæ

pro

pro alimentis; ut penſionarii commodius ſuſtentari queant: Quia penſiones ſunt odioſæ, extinctiones verò favorabiles; cum reſtituantur beneficia ad libertatem priſtinam. *Caputaquen. deciſ.* 303. *part.* 2. *Flamin. Pariſ. d. lib.* 6. *qu.* 6. *num.* 1. *Sarmiento lib.* 1. *Selectar. cap.* 12. *in princ.* & *lib.* 8. *in l.* 2. *ff. de legat.* 2. *num.* 9. Unde dicit *Achilles deciſ.* 312. Ceſſatio penſionis, eſt beneficii à ſervitute liberatio.

Penſionem, quæ non eſt beneficium, appellat Duarenus *d. lib.* 6. 6
cap. 4. Annuum: & rectè quidem, ſi in annos ſinguios præſtanda:
non rectè ſi aliud tempus penſioni præfinitum.

A variis definitur variè: Gigas definit: *d. tract. de penſion. qu.* 1. 7
num. 1. *ex Cardin. & Imola.* Quod ſit certa portio ex aliqua menſa vel
beneficio, ex cauſſa, ad tempus, non in perpetuum, ſeparata. Corraſius *de benef. part.* 1. *cap.* 4. *num.* 6. Quod ſit moderata quædam portio ex reditibus beneficii, authoritate Superioris ad tempus ſeparata per modum quantitatis, & cum cauſſa alteri aſſignata. Ugolinus *de tab.* 1. *de Simoniæ genere. cap.* 28. §. 3. *num.* 3. Quod ſit Jus quoddam ſpirituali annexum; quo quis pecuniam ſeu fructus ex beneficio aliquo Eccleſiaſtico conſequitur.

Eleganter Duarenus *d. loco.* exemplo JCti Florentini in definitio- 8
ne legati, *l. legatum.* 117. *ff. de legat.* 2. ſic: Quod ſit quædam *Beneficii delibatio, quo ex eo quod univerſum Beneficiarii foret, pars quædam alteri confertur.*

Quæ delibatio, vel fit ex fructibus, vel ex proventibus aliis, quan- 9
doque in pecunia numerata; *c. niſi eſſent.* 21. *de præbend.* quandoque ex diſtributionibus quotidianis; ubi nempe tales diſtributiones ſunt, quæ etiam dantur iis qui horis non interſunt. *c. poſtulaſti.* 10. *Extr. eod.*

Penſionum in genere ſumma diviſio eſt; Quod quædam dentur 10
Laicis, quædam *Clericis*.

Hæ rurſus vel dantur ob ſacrum & *ſpirituale miniſterium*, vel *nullo* 11
ejuſmodi *onere injuncto*.

Verum quidem eſt, Penſiones quæ præſtantur Laicis ex Eccleſia- 12
rum proventibus, quandoque præſtari ob munus aliquod profanum injunctum; ut quæ penduntur Eccleſiarum Advocatis, vel Campanarum pulſatoribus, *can.* 12. *quicunq.* 12. *qu.* 2. quandoque ſine onere;

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ac miniſterio & *ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα*, proveniunt; veluti; quæ bene meritis de Eccleſia tribuuntur. *c. nobis fuit.* 25. *de jure patronat.* ſed nullam ſpecificam differentiam conſtituunt in penſionibus, quæ dantur Laicis. At in his quæ dantur Clericis, intereſt plurimum, utrum ob ſacrum & ſpiritale miniſterium dentur, an verò nullo onere injuncto. *Dartis de benef. ſect.* 5. *cap.* 3.

13 Ob ſacrum miniſterium dantur Penſiones vel *Vicariis perpetuis*, vel *temporalibus*, vel *aliis* quàm Vicariis.

14 Conſtituuntur in Beneficiis *Vicarii perpetui* caſibus duobus:

Primò; Quando Eccleſia aliqua pertinet ad locum religioſum, vel *pleno jure;* id eſt, & quoad ſpiritualia & quoad temporalia; Eo caſu, ut dicitur *in can.* 1. *viſis.* 16. *qu.* 2. Religioſus locus eam Eccleſiam regere debet, per ſuos Sacerdotes, id eſt, *ſecund. Clem. un. de ſupplenda neglig. Prælat. & Clem.* 1. §. *cæterum. de ſtatu monach.* unum ex Monaſterii Monachis conſtituere Vicarium perpetuum: penſione congruâ ex aſſignatâ: *c. quoniam.* 21. *de privileg.* Vel *non pleno jure*, ſed quoad temporalia tantùm: & tunc debet locus religioſus regere Eccleſiam per Vicarium ſæcularem, ad Monachorum præſentationem, *c. cum & plantare.* 3. §. *in Eccleſiis. de privileg.* congruâ itidem penſione aſſignatâ, *c. de Monachis. c. extirpandæ. c. in Lateranenſi. de præbend.* per Epiſcopum inſtitutum.

15 Qui Vicarii perpetui deſtitui ex juſta & rationabili cauſſa poſſunt: puta, ob quam amitteretur Beneficium; *c. ad hæc.* 3. *de offic. Vicarii.* pro arbitrio & Voluntate Epiſcopi, ſi ſint ſæculares; pro libidine Monachorum ſi religioſi. *can. ſatis perverſum. diſt.* 56.

16 Ex quo nonnulli exiſtimant Vicariam perpetuam eſſe beneficium; maximè cum jura quæ de beneficiis loquuntur, in Vicariis perpetuis habeant locum. *c. Michael. de filiis Presbyter. c. poſtulaſti.* 27. *de reſcript. Clem. un. de offic. Vicarii.* Non rectè. Nec enim unius beneficii duo poſſunt eſſe intitulati. *c. cum non ignores.* 15. *de præbend.*

17 *Secundò*, Vicarius perpetuus congrua aſſignata penſione, per Epiſcopum, conſtituitur; cum vel alicujus Prælati menſæ, vel alicui Dignitati, vel Præbendæ beneficium eſt annexum: *d. c. extirpandæ.* §. *qui verò.*

Corvin De Perso et Benefi Ec G I 32

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

verò. c. expoſuiſti. eod. c. 1. de jure patronat. vide Concil. Trident. ſeſſ. 25. de reformat. cap. 16.

Vicariis temporalibus etiam conſtituuntur penſiones congruæ. 18

Sunt qui vel non reſidentibus ex ſtudiorum, *c. cum ex eo. de elect.* 19
in 6. aut quacunque alia cauſſa; *c. pervenit. 28. de appellation.* vel plura beneficia incompatibilia habentibus, vel Ordinariis illiteratis exiſtentibus, conſtituuntur. *d. Concil. Tridentin. ſeſſ. 6. de reform. cap. 2. & ſeſſ. 7. cap. 5. & ſeſſ. 21. cap. 6.*

Aliis quam Vicariis, ob ſuarum miniſterium præſtantur Penſio- 20
nes: Cum Eccleſiæ Rector ſibi adſciſcit Clericum ad Eccleſiæ miniſterium: *c. conquerente. de Cleric. non reſident.* Cum ex unius Eccleſiæ divitis reditibus, alterius pauperis Canonico aut Rectori providetur. *Panorm. in d. c. expoſuiſti.*

Nonnunquam *Penſiones* attribuuntur Clericis nullo ſacri mini- 21
ſterii onere adſtricti. Quod ut intelligatur commodè, videbimus; 1. *Quis eas poſſit imponere:* 2. *Ob quas cauſſas:* 3. *Ad quam quantitatem:* 4. *Quibus beneficiis:* 5. *Quod jus habeat Penſionarius:* 6. *Quibus modis illud amittat.*

Penſio itaque imponi non poteſt ſine *Superioris auctoritate. c. niſi* 22
eſſent. 21. verſ. quia igitur. de præbend. c. 1. §. eadem de ſupplem. neglig. Prælat.

Superiorem hic intelligimus primò Papam; qui plenariam ha- 23
bet, ut ſæpe dictum, in beneficiis poteſtatem: *c. 2. de præbend. in 6. Clem. 1. in fin. Ut lite pend. nihil innov. Gigas de penſion. qu. 6. num. 1.* Unde & aſſignat penſiones ſine cauſſa; *Felin. in c. ad audientiam. 2. de reſcript. num. 2. Gigas d. qu. 6. num. 6. & qu. 10. Mandoſ. de ſignatura gratiæ. tit. de penſion. verſ. Papa abſq; aliqua cauſſa.* & conſenſu beneficiati. *Flam. Pariſ. de reſignat. benefic. lib. 6. qu. 2. num. 131. & 155. Caputaquen. deciſ. 316. part. 2. Gabriel. de reg. jur. concluſ. 3. num. 69. lib. 4. Gambar. de offic. Legati. lib. 10. num. 376.* Licet hoc regulariter non faciat. *Caſſador. deciſ. 4. num. 6. de penſion. Gigas qu. 1. num. 4. & qu. 6. num. 7. Marcheſ. de commiſſion. 2. part. cap. 4. de commiſſ. appellat. num. 42.*

Secundò Legatum Apoſtolicum; *Rebuff. de pacif. poſſeſſ. num.* 24
120. Corraſ. d. cap. 4. num. 9. Gambar. lib. 6. num. 77. de latere; *Gigas*

qu. 6. *num.* 28. *Zechus de benefic. & penſion. cap.* 11. *num.* 5. Aut Miſſus
cum poteſtate Legati à latere. *Gigas d. qu.* 6. *num.* 19. *cum ſeqq.*

25 Tertiò Archiepiſcopum, Epiſcopum, in ſua diœceſi: *Felin. in d.*
c. audientiam. num. 2. *Caccialup. de penſion. qu.* 5. *&* 13. *Paulus Roman. d.*
tract. cap. 4. *num.* 1. *Gigas d. tract. qu.* 6. *à num.* 2. *Rebuff. d. loc. num.* 120.
& in repet. c. extirpandæ. §. *qui vero. de præbend. in* 6. *Garc. de beneſ. part.*
1. *cap.* 5. §. 2. *num.* 295. *cum ſeqqq.* Eſt enim regula; Quotieſcunque
aliquid permittitur à Jure, & illud non ſibi ſpecialiter aſſervavit Papa,
ejus quoque poteſtatem habere Epiſcopum. *c. nuper.* 29. *de ſentent. ex-*
commun. De penſione illud probat, *d. c. extirpandæ.* §. *fin.* ubi prohibe-
tur Epiſcopus penſionem imponere in fraudem: Ergo eâ ceſſante im-
ponere poterit. *Dart. d. loco, verſ. quod ad.*

26 Inferiores Epiſcopo penſionem imponere non poſſunt. *Rebuff.*
d. loco. Corraſ. d. cap. 4. *Gambar. d. tract. lib.* 6. *num.* 77. *Duaren. d. loc.*
Camillus Cautius de penſion. Epiſcopali. Zechus d. c. 15. *num.* 5.

27 In Gallia ſolus Papa penſionem imponere poteſt; citra ejus au-
ctoritatem impoſitio facta non valet. *Rebuff. tract. de pacific. poſſeſ.*
num. 105. *Dartis d. loco, verſ. quod ad primum in fin.*

28 Quod ubique uſu receptum eſſe inquit Lopez. *inſtruct. conſcient.*
1. *tom. cap.* 303. *poſt Sotum de juſt. & jure. lib.* 9. *quæſt.* 7. *art.* 2. Mol.
Garcias d. loco, num. 309. *cum ſeqq.*

29 Papa Inferiores, ut Epiſcopi, penſiones imponere non poſſunt ſi-
ne cauſſa; aliàs cenſebuntur impoſitæ in fraudem. *ut in c. ad audienti-*
am. 33. *de reſcript. Anchar. Cardinal. in c. extirpandæ.* §. *fin. de præbend.*
Rebuff. d. loc. num. 131. *Dart. d. loco.* Debet enim de cauſa conſtare.
Gigas d. qu. 6. *num.* 2. *Rebuff. d. loc. num.* 123. *Felin. in d. c. audientiam.*
2. *num. concl.* 2. Nec hic ſufficit Epiſcopi aſſertio aſſerentis cauſſam in-
terveniſſe. Nam ei non creditur. Cum actum liberè facere non poſ-
ſit. *fac. l. ſi forte.* 8. *ubi Bartol. ff. de caſtr. pecul. Corraſ. d. cap.* 4. *num.* 14.
Sicut non creditur patri donanti filio & teſtanti merita præceſſiſſe. *Gl.*
& Doct. in l. ſi donatione. 13. *Cod. de collation. Tyraquel. in l. ſi unquam.* 8.
Cod. de revoc. donat. verb. donatione largitus. num. 87. *Maſcard. de proba-*
tion. concl. 184. *cum trib. ſeqqq.*

30 Papam movere ſolent; *Gigas d. q.* 1. *num.* 4. Bonum pacis, quan-

do

do beneficium eſt litigioſum, *d. c. niſi verſ. quia igitur. de præbend.* verè, non fictè: *c. 3. de colluſ. deteg.* & unus juri & liti cedit: Reſignatio alicujus nihil recipientis: Permutatio pingioris beneficii cum minus pingui: *c. ad quæſtiones. 6. de rer. permut.* Quæ cauſſæ tantum in Gallia ſunt receptæ. *teſte Dartiſio d. loc. verſ. de cauſſis.*

Sunt & aliæ jure probatæ, & ut recipiantur dignæ; veluti cum debilibus, infirmis, inopibus, vel de Eccleſia, aut de Principe cui militarunt, bene meritis, penſiones ex fructibus Eccleſiæ aſſignantur: *can. 66. quicunq. 12. qu. 2.* vel ſi pro debitis Eccleſiæ perſolvendis imponantur: *c. ſi propter. de reſcript. in 6.*

Animadvertendum inferiores Papa non poſſe imponere penſio- 31
nes; ubi partium aliqua intervenit conventio. *d. c. de ea. d. c. niſi eſſent. ibi non quidem ex pactione partium. Rebuff. d. loco, num. 122. Redoan. de Simonia. 2. part. cap. 14. in fin. & cap. 22. Camil. Cautius. d. tract. de penſion. Epiſcopali. num. 5.* Et ſic coram eis non poteſt reſervata penſione, vel in favorem, fieri reſignatio ſeu ceſſio: *Corraſ. de benef. part. 1. cap. 8. num. 13. Boër. deciſ. 2. num. 45. Petr. Gregor. de benef. cap. 29. num. 2. Garcias d. loco, num. 340. cum ſeqq.* nec permutatio, *Corradus in reſponſ. caſuum conſcientiæ. qu. 42. in addit. pag. 88. Ludov. Carbo de reſtit. qu. 60. dub. 17. Covarr. var. reſolut. cap. 5. num. 9.*

Nec poſſunt imponere penſiones ſuper beneficiis juris patronatus, 32
ſine conſenſu patroni: *Zechus d. cap. 11. num. 7. verſ. debet. Rochus de jure patron. verb. honorificum. qu. 3.* Niſi hoc exigat magna Eccleſiæ utilitas. *Garc. d. loco, num. 360.* Poteſt Papa. *Marcheſ. d. 2. part. cap. 4. de commiſſ. appellat. num. 57.* Factâ tamen, ſi beneficia ſint juris patronatus Laicorum, juris ejus mentione; aliàs eſſet penſio ſurreptitia & nulla. *Gigas d. tract. qu. 24. Covarruv. pract. quæſt. cap. 36. num. 10.*

Dubium eſt; An penſiones impoſitæ ab illis tranſeant ad Succeſ- 33
ſores in beneficio, durante vita Penſionarii, an verò durent tantum ad vitam Beneficiati illi conſentientis. Quidam *per d. c. niſi eſſent. de præbend. ubi Dd.* putant non poſſe Ordinarios penſiones imponere, quæ tranſeant ad Succeſſores in beneficio, & ſic eas durare tantum ad vitam conſentientis: *Staphileus de literis Juſtitiæ. tit. Exceptio ſola plus operat. &c. num. 14. Navar. conſ. 8. num. 9. de jure patronat. & conſ. 43. de Simonia.*

Corvin De Perso et Benefi. Ec. G I 32

monia. Flam. Pariſ. de confident. qu. 28. *num.* 120. Alii poſſe, & penſiones impoſitas tranſire ad ſucceſſores; quando cauſſa concordiæ ut recedatur à lite, impoſitæ: *Sarnenſ. in reg. de annali. qu.* 2. *Gigas qu.* 8. *num.* 1. & 11. *Mandoſ. in reg.* 33. *qu.* 14. *num.* 11. *Redoan. d. tract.* 2. *part. cap.* 4. *num.* 14. Alii abſolutè eis hoc conceſſum volunt. *Caccialup. d. tract. qu.* 4. & 5. *Camil. Canitius d. tract. num.* 10. *Gambar. de offic. Legati lib.* 6. *à num.* 385. Nos cum Garcia *d. loco, à num.* 354. dicimus poſſe, ita ut tranſeant penſiones ad Succeſſores pro vita penſionarii; ſed non niſi ex cauſſis juſtis & rationabilibus manifeſtam Eccleſiæ utilitatem importantibus. *Felin. in d. c. ad audientiam.* 2. *num.* 2. *Gigas d. qu.* 6. *Cuchus in Inſtit. Jur. Canon. parvis. lib.* 2. *tit.* 8. *de penſion. verſ. Item Epiſcopus.*

34 Porrò penſio, quæ conſtituitur, debet eſſe moderata & juſta, ita ut tantum remaneat beneficii Rectori, ut commode ſuſtentari valeat: *Abbas in c. conquerente. de Cleric. non reſident. Felin. in d. c. ad audientiam. num.* 2. *Cuchus d. loc. verſ. moderatam.*

Hinc obſervari ſolet, ut non majorem tertia partem beneficii deducat; id eſt, ut quantitas fructuum, quæ ex beneficio in penſionem detrahitur, tertiæ partis annui reditus beneficii onerati ſummam non tranſliat. Quod dicimus, ne cui ſit perſuaſum, poſſe penſionem aſſignari per quotas, ut tres vel quatuor partes fructuum, id enim eſt prohibitum: quia eſſet ſcindere beneficium, quod vetitum: *c. majoribus. de præbend. Jo. Andr. & Anania in c. audivimus. de colluſ. deteg. Felin. in d. c. ad audientiam.* 2. *de reſcript. n.* 2. *Gigas qu.* 8. *Caccialup. d. tract. qu.* 6. *Garc. d. part. & cap.* 5. 3. *n.* 1. & 2. *Diſſ. Corraſ. d. tr. part.* 1. *cap.* 4. *num.* 10. & *in Dartis d. loc. verſ. nihil autem refert.* & Simoniæ vitio non careret. *Cuchus d. cap. & verſ.*

In ſumma id animadvertendum in penſione, imponenda eſt, ut poſt eam ſolutam tantum beneficiato remaneat, unde poſſit commode vivere, Jura Epiſcopalia ſolvere, & omnia beneficii onera ferre. *c. de monachis. c. vacante. c. cum cauſſam. de præbend. c.* 1. *de cenſib. Rebuff. in praxi benefic. tit. de reſervat. num.* 19.

35 Penſio tamen ultra debitam quantitatem ſemel impoſita in totum non reſcinditur, ſed peti poteſt, ut reductio ejus fiat ad quantitatem juſtam. *arg. c. ſuggeſtum. de decim. Rebuff. tract. de pacific. poſſeſſor. num.* 122. & 123. *Paulus in pract. Cancellariæ in notabil. ſup. penſion. verſ. penſio im-*

ſio immoderata. Gigas qu. 35. *num.* 4. *Gamb. d. lib.* 6. *à num.* 211. & 699. *Dartis d. loco, verſ. tertium. in fin.*

Imponi non poſſunt penſiones in Gallia, præbendis Theologali- 36
bus; nec iis quæ requirunt reſidentiam & nullos alios proventus habent quam ex diſtributionibus quotidianis *Gloſſ. in* §. 1. *in verb. onus reſidentia. de collation. in Concordat.* nec ex Concilio Tridentino Eccleſiis Cathedralibus, quarum reditus ſummam mille ducatorum, & Parochialibus quæ ſummam ducatorum centum ſecundum verum annuum valorem non excedunt. *ſeſſ.* 2. *de reformat. cap.* 13.

Penſionarius in beneficia Jus habet quodammodo juri uſusfructus 37
ſimile. Ut enim Uſufructuarius onera patrimonii ſuſtinet; *l. uſufructu.* 3. §. 2. *verſ. hactenus. ff. de uſufructu.* ita is qui penſionis nomine partem fructuum capit, pro ea parte onera ſuſtinet. *Gigas qu.* 38. 59. 66. *Rebuff. de pacific. poſſeſſor. num.* 138. *Gambar. d. lib.* 6. *qu.* 5. *ex num.* 207. *Garcias de expenſ. & meliorat. cap.* 11. *num.* 58. Niſi penſio ſit reſervata libera & ab omni onere exempta. Quia tunc onus pertinet ad Beneficiarium. *Gigas dd. qq.* 38. 59. & 90. *Garcias d. loco. Gambar. d. loco, à num.* 216.

Verum non eſt, uſquequaque jus penſionis cum uſufructu eſſe ſi- 38
mile; patet ex eo, quod onera conſueta hoſpitalitatis & jurium Epiſcopalium, ſolus ſuſtineat Beneficiarius: ad tributa, decimas cæteraque onera extraordinaria tantum teneatur pro parte ſua Penſionarius. *Dd. commun.* Deinde Penſionarius fructus aut penſionem non recipit auctoritate propria, ſed Beneficiarium, ut penſionem ſolvat, compellit per Ordinarium; *arg.* §. *item quod ratione. de annat. in Pragm. Sanct.* Fructuarius per ſe fructus percipit.

Hoc tamen ſimilitudinis habet Penſio cum Uſufructu; quod 39
mortuo Penſionario non dicitur vacare penſio, ſicut dicimus; mortuo Beneficiario vacare beneficium, ſed velut uſusfructus extinguitur. *Dartis d. loc. verſ. verum non eſſe.*

Non poteſt penſio, quæ habet aliquid temporale, permutari cum 40
beneficio quod ſpirituale, cum rerum ſpiritualium cum temporalibus nulla ſit permutatio. *c. fin. de rerum permutat.*

Et penſio, cum non detur ob ſacrum & ſpirituale miniſterium, 41
ſed

Corvin
De Perso
et Benef. Ecc.
G I
32

ſed privatum tantum hominis commodum, liberè poteſt remitti, cum tamen nemo ſe beneficio abdicare poſſit. *c. admonet. de renuntiat.*

42 Quinetiam & vendi poteſt Penſio, eſtque illud uſitatum, ut repræſentatis aliquod annorum penſionibus liberetur Beneficiarius penſionis præſtatione: Sed hoc multis Interpretibus non probatur; vel quia ejuſmodi conventiones ſpeciem quandam habeant Simoniæ; vel quod ut Jus patronatus quod prophanum, ſpiritualibus tamen eſt annexum, vendi non poteſt. *c. de jure verò.* 16. *de jure patronat.* ſic nec vendi poteſt jus Penſionis. Quod non eſt, *inquit Navarrus conſ.* 63. *num.* 6. *de Simonia. & in Enchirid. cap.* 23. *num.* 111. ſpiritualibus annexum antecedenter, ut Jus patronatus, ſed dependenter aut conſequenter: & propterea non poteſt redimi anticipata ſolutione, vel penſionibus aliquod in anteceſſum datis. *Dartis d. loco, & verſ. in fin.*

43 Beneficio vacanti vel quaſi, Penſionarius, ab Adminiſtratore penſionem exigit ex fructibus beneficii. *Gigas qu.* 65. *Burſat. conſ.* 361. *num.* 24. *Gutierrez. canonic. quæſtion. libro* 1. *cap.* 1. *num.* 116. *Flam. Pariſ. de reſignat. lib.* 1. *qu.* 8. *num.* 23.

44 Ut ſequeſtrato Beneficio, à Sequeſtro. *Gigas de penſion. quæſt.* 72.

45 Beneficio translato ſolvenda penſio & ab anteceſſore & à ſucceſſore in beneficio, pro rata temporis, quo illud poſſederunt, & fructibus gaviſi fuerunt. *Mohedan. deciſ.* 6. *de locato; alias.* 37. *Flam. Pariſ. d. qu.* 5. *num.* 51. *Garc. d. loco, num.* 190.

Poteſt etiam Penſionarius penſiones tempore anteceſſoris decurſas petere pro libitu, vel ab ipſo, ſi vivat, ſi non ejus hærede, niſi aliud ſit actum; *c. niſi ubi Gloſſ. de præbend. not. in c.* 1. *de ſolution.* vel à beneficii poſſeſſore. Penſio enim ei cenſetur conceſſa in perpetuum, quamdiu vivet. *fac. l. Imperatores. ff. de publican. & vectig. Dartis d. loco, verſ. ult. Franc. in c. fin. §. fin. num.* 4. *de offic. Ordin. in* 6. *Gigas qu.* 39. 40. 43. *&* 51. *num.* 27. Hoc & ei conſultius. *Gigas qu.* 45. *num.* 6. *Garcia de expenſ. & melior. cap.* 11. *num.* 54. *Burſat. conſ.* 361. *à num.* 20. *Gutierrez. d. cap.* 1. *num.* 10. *& ſeqq. aliiq; quos citat Garcias d. part.* 1. *cap.* 4. *§.* 1. *num.* 191. *Diſſ. Gambar. d. lib.* 6. *qu.* 10. *ex num.* 428. *Flam. Pariſ. d. lib.* 6. *qu.* 3. *num.* 19.

Poteſt etiam penſionarius, penſione ſuper fructibus & diſtributionibus

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

onibus præbendæ ob non reſidentiam vel alias vacantis, quamdiu Beneficiatus non lucratur, conſtituta, eam petere à Capitulo illos percipiente: Cum ſit onus reale. *Roman. conſil.* 1388. *Gigas qu.* 51. *Burſat. d. conſ.* 361. *num.* 17. *Wameſ. conſ.* 267. Negant alii. Quorum opinio ſervatur in Hiſpania *teſtante Navarro conſ.* 20. *num.* 3. *de celebrat. Miſſar. & Zerola in praxi Epiſcop. part.* 2. *verb. Canonicæ.* §. 8.

Solvenda Penſionario penſio in loco beneficii; niſi aliud ſit in re- 46
ſervatione expreſſum. *Gambar. d. lib.* 6. *à num.* 612. *vid. Gigas qu.* 77. *num.* 16. *Buca de ſtylo Curiæ Auditores Cameræ cap.* 23.

Præfertur in beneficii gravati fructibus, quibuſvis, etiam anterio- 47
ribus, creditoribus. *Marcheſan. de commiſſion. part.* 2. *cap.* 4. *de commiſſion. Appellat. num.* 69. *Collantes in pragm. agricolæ. lib.* 3. *cap.* 1. *num.* 8.

Nec juvatur Beneficiatus penſione oneratus *c. Oduardus.* 1. *de ſolution.* Eſt enim penſio ex fructibus beneficii, ſuper quibus impoſita, ſolvenda ante omnia. *Gomeſ. in reg. Cancell. de annali. qu.* 53. *Brunus de ceſſ. bonor. qu.* 3. *princ. num.* 16. *Covarr. lib.* 2. *var. reſolut. cap.* 1. *num.* 9. *Marcheſan.* 1. *part. cap.* 3. *de commiſſ. ſuper dilation. num.* 26. *Collantes d. loc.*

Expirat & extinguitur Penſio, cum fiat ad tempus; morte Pen- 48
ſionarii, adeo ut nequidem à Romano Pontifice in Gallia in aliam perſonam transferri, aut tranſcribi poſſit: *Rebuff. in d. tract. num.* 157. *& in praxi benefic.* 1. *part. tit. de reſervation.* Poſſit in terra obedientiæ: ſed tri- 49
bus tantum caſibus. *Garc. poſt alios d. part. cap.* 5. *num.* 340.

Primò; Quando in reſervatione, transferendi adeſt clauſula *Puteus deciſ.* 342. *lib.* 2. *Caputaquen. deciſ.* 303. *&* 319. *part.* 2. *& deciſ.* 100. *part.* 3. *Mandoſ. de ſignat. gratiæ. tit. de translat. penſion. in princ.* Secundò; Ipſius Penſionarii, & ſolventis penſionem conſenſu. *Ferret. conſ.* 53. *Mandoſ. ſupra in princ. Flam. Pariſ. d. lib.* 2. *qu.* 4. *num.* 3. *&* 7. Tertiò; Ex privilegio conceſſo. *Mandoſ. ſupra. verſ. non omittam. & in reg. Cancell.* 19. *qu.* 11. *num.* 9. *Flamin. Pariſ. d. qu.* 4. *num.* 7. *&* 9.

Facta translatione prima extinguitur penſio & creatur nova. *Gi- 50
gas qu.* 74. *num.* 1. *& num.* 88. *num.* 8. *Mandoſ. d. loco. Puteus deciſ.* 524. *num.* 3. *lib.* 2. *Flam. Pariſ. d. qu.* 4. *num.* 7. *Veſtrius in pract. Rom. Aulæ. lib.* 3. *cap. ult. num.* 2.

TITULUS XII.

Beneficiorum collationem debere eſſe puram.

SUMMARIA.

1. *Collatio Beneficii debet eſſe pura, non Conditionalis: Et Cur.*
2. *Quæ conditiones actum legitimum non vitient.*
3. *Conditionem Collationi adjicere poteſt Papa, non Epiſcopus.*
4. *Alternationis eadem ratio quæ conditionis.*
5. *Copulativa Collatio prohibita.*

1 EST etiam neceſſarium in omni Collatione Beneficii, ut pure *fiat*, non *ſub conditione*. Eſt enim Collatio actus legitimus perſolemnis: *c. ſolet. de ſent. excommun. c. ut circa. 4. de elect. in 6. & ibi Gloſſ.* Actus autem legitimos conditionem nullam admittere eſt certum. *c. 2. de elect. in 6. c. ult. de pact. not. in ſignificaſti. 4. de elect. c. actus. de reg. jur. Gloſſ. ad d. c. 2. & ibi Domin. num. 5. Franch. num. 4. Duar. de benef. lib. 6. cap. 5. Dart. eod. ſect. 5. cap. 4.* Nam in iis requiritur certus, clarus, & liber conſenſus, qui per conditionem, ut & alternativam, & incertitudinem redditur incertus, obſcurus & non liber. *Gloſſ. in d. c. actus.*

2 Si vero talis ſit conditio, quæ tacitè ineſt de ſui natura; puta, *Confero tibi talem Eccleſiam vel præbendam, ſi vacat*, vel *ſi capax es*; tunc non vitiatur actus legitimus; quia talis expreſſio non facit eum conditionalem cum ſubintelligatur, etiamſi non expreſſa: *Gloſſ. ad d. c. 2. verb. incerta. & ibi Domin. num. 10. Franch. 4. Corraſ. de benef. part. 4. cap. 5. num. 24. Lambert. de jure patron. 2. part. 2. lib. qu. 3. art. 9. num. 2.*

Idem eſt in aliis omnibus conditionibus, quæ ad præſens, aut præteritum tempus referuntur; ut *Eligo, ſi poſſum; Eligo Titium, ſi vivat,* aut

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

aut *Si legitimè natus eſt;* Adjectiones enim iſtæ non ſuſpendunt actum, nec faciunt illum conditionalem. *l.* 9. *ff. de legat.* 1. *l. aliquando.* 107. *ff. de condit. & demonſtr. Corraſ. d. loc. Lambert. d. loco. Cuchus in Jur. Canon. Inſt. major. lib.* 4. *tit.* 1. *à num.* 216. *Fr. Emmanuel. regul. quæſt. tom.* 2. *quæſt.* 51. *art.* 3.

Quod diximus ſub conditione beneficium conferri inutiliter, ac- 3
cipi vulgo ſolet de Epiſcopis, non de Summo Pontifice: Huic enim, ex plena quam habet in beneficiis poteſtate, *c.* 2. *de præbend. in* 6. *& Clem.* 1. *Ut lite pend.* liberum eſt, quamcunque libuerit conditionem adjicere collationi, modo ea in crimen ambitus jure divino prohibiti non cadat. *d. Clem.* 1. *in d. c. ſignificaſti. Panormit. & alii. Duar. d. loc. Dart. d. loco.*

Eadem eſt *alternationis* ratio quæ conditionis. *Archid. & Not. in c.* 4
paſtoralis. 7. *qu.* 1. *in c.* 2. *de elect. in* 6. *Felin. in c.* 2. *de appellat. Rebuff. in praxi tit. requiſita ad collation. bonam. num.* 14. *Navar. in c. ſi. quando. de reſcript. prælud.* 2.

Nec etiam fieri debet Collatio *copulative;* Ne duo intitulentur in 5
eodem beneficio contra Concilium Turonenſe. *c. majoribus. c. vacante. c. dilecto. de præbend. Felin. in d. c. de appellat. num.* 5. *Corraſ. d. part.* 4. *cap.* 1. *num.* 4.

TITULUS XIII.

Collationem Beneficiorum non debere eſſe ſurreptitiam.

SUMMARIA.

1. *Beneficii Collatio non debet eſſe Surreptitia.*
2. *In quibus hoc procedat.*
3. *In quibus non.*

UT valeat Collatio Beneficii, etiam neceſſarium, ut ea *non* ſit *Sur-* 1
reptitia. c. cum adeo. de re judic. Surreptio enim ipſo jure vitiat

Corvin
De Perso
et Benefi. Ec.
G I
32

gratiam. *c. ad aures. c. conſtitutus. cum ſimil. de reſcript. c. ſi motu proprio. de præbend. in 6. Clem. 1. eod.*

2 Procedit hoc in Papa & Legato ejus, non in Ordinario; qui dicitur providere motu proprio, & Eccleſiis, non Perſonis: ut Illi. Unde Ordinarii proviſio ut ſurreptitia impugnari non poteſt. *Clem. 2. de offic. Ordin. & ibi Cardin. ad fin. Abbas in c. cum noſtris. num. 19. de conceſſ. præbend. Felin. in d. c. ad aures. num. 15. & c. in noſtra. 29. de reſcript.*

3 Imo nulla Ordinarii gratia ſurreptione vitiatur. *Dd. alleg. & Selva de benefic. 3. parte. qu. 12. decima tertia qualitate. num. 19. Gambar. de offic. Legati. lib. 3. num. 29. & 35. Gonzalez. ad reg. 8. de menſ. Gloſſ. 4. à num. 173. Emanuel Sá. verbo gratia. num. 22. Garcias de benefic. part. 8. cap. 3. num. 6.*

TITULUS XIV.

Vtrum publica, an clandeſtina Beneficii Collatio valeat.

SUMMARIA.

1. *Collatio non debet eſſe clandeſtina.*
2. *Facta eſt valida.*
3. *Non Electio.*
4. *Sed tantum ea, in qua ſervanda forma. c. quia propter. de elect.*

1 COllationem neceſſariò debere fieri *palam*, nec clandeſtinam valere videtur dicendum, *Archidiac. in c. ſi tibi abſenti. de præbend. in 6.* Cum Clandeſtina electio non valeat; *c. quia propter. §. fin. de elect.* & collatio clandeſtinè & ſecretè facta ſuſpicione non careat; *c. un. §. porro. Ut Eccleſ. benef. ſine diminut. confer. & ibi Abbas num. 7. & in c. 1. 2. de clandeſt. deſponſ. Gloſſ. in c. conſuluit. verb. odit lucem. de offic. deleg.* Nam actus clandeſtini ſunt ſuſpecti: *d. c. conſuluit. & d. Gloſſ. & in l. 1. Cod. de interd. matrim.*

Inva-

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

Invaluit tamen conſuetudo, ut Epiſcopi in ſuis cameris paucis præſentibus beneficia conferant. *Dartis d. tract. de benef. ſect. 5. cap. 4.* Clandeſtina enim Collatio, licet ſuſpecta, eſt tamen valida. *d. c. un. & ibi Gloſſ. verb. occulta. & ibid. Imola & Abbas in d. c. 1. num. 2. Domin. & Franch. in d. c. ſi tibi abſenti. Selva de benef. 3. part. qu. 17. num. 4. Rebuff. in concordat. Rubr. de Collation. verſ. palam etiam. Corraſ. de benefic. 4. part. cap. 1. num. 7. 8.*

Ut & facta de nocte. *Felin. in d. c. conſuluit. num. 20. & ibi Deci. num. 32. Selva d. loco. Gimon. in Enchirid. Benefic. tit. 2. cap. 3. num. 57. cum ſeqq.*

Non eſt valida Electio clandeſtinè, *Gloſſ. in d. verbo occulta. Ab- 3
bas in d. c. 1. num. 2. Selva d. loc. Gimon. d. loco, num. 58.* aut de nocte. *Felin. Selva, Gimon. dd. locis. Cuchus in Inſtit. Jur. Canon. majorib. lib. 4. tit. 1. num. 22.* ſine tribus luminaribus, *Cuchus d. loco. Fr. Eman. Quæſt. Regul. 2. tom. quæſt. 51. art. 15.* facta.

Quod tamen in omni electione non procedit, ſed in ea duntaxat, 4
in qua *d. c. quia propter.* forma eſt ſervanda; Alia enim, etiam facta occultè, & clandeſtinè, valet; ſicut Collatio; *Abb. in d. c. un. num. 18. & in d. c. quia propter. §. fin. Selva d. loco. Corraſ. d. cap. 3. num. 27. Gimon. d. loc. num. 61. Concil. Trident. ſeſſ. 25. de regular. cap. 6.*

TITULUS XV.

Quomodo Beneficii Collatio ſit probanda.

SUMMARIA.

1. *Collatio probanda: Quomodo.*
2. *Quid ſi facta à Papa.*
3. *Eo mortuo concedendæ literæ à Succeſſore.*
4. *An neceſſariæ.*
5. *Quam vim habeant literæ Epiſcoporum.*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corvin
De Perso
et Benef. Ecc
G I
3Z

6. *Quæ requirantur ad eas.*
7. *Quando eis credatur, ſolo Epiſcoporum ſigillo roboratis.*
8. *Sola Epiſcopi narratio an probet Præſentationem.*
9. *An contra Patronum reclamantem.*
10. *Præſentationis inſtrumentum an requirat teſtes; & quot.*

1 AD Collationis *probationem* requiritur, ut fides de eo quoquomodo fieri poſſit. *Abbas in c. un. §. porro. num. 2. Ut Eccleſ. benef. ſine dimin. confer.* Scilicet per inſtrumenta vel teſtes. *Rota 38. de probation. Maſcard. de probation. concluſ. 174 num. 1. & concluſ. 313. num. 21. & concluſ. 845. num. 8. qui alios refert.*

2 Ei tamen, cui Pontifex pronuntiavit ſe conferre beneficium, jus eſſe acquiſitum intelligitur, tametſi ſcriptura nulla, nullumve diploma de re fuerit confectum. *can. inſtitutionis. 35. qu. 2.*

3 Itaque Pontifice, à quo beneficium, etiam nudo ſermone, eſt collatum ſtatim mortuo, collatio minime eſt irrita, ſed debent à Succeſſore diplomata & literæ expediri, in quibus fiat ejus conceſſionis mentio. *c. literas. de reſcript. Abb. in c. ex noſtra. num. 11. eod. Bald. in humanum. Cod. de legib. & Rubr. deciſ. 62. Felin. ad rubr. de conſtitut. num. 6.*

4 Eæque literæ, contra communes Juris Regulas, dicuntur ad probationem eſſe neceſſariæ: nec licet beneficiario, antequam eas acceperit, quicquam, quod pertineat ad beneficium, attingere. *c. injunctæ. 1. Extr. com. de elect. Novel. 17. cap. penult. Duar. de benef. lib. 6. cap. 6. vid. addit. ad Abb. in d. c. ex noſtra. num. 11. lit. a.*

Proinde ad fidem talis collationis faciendam non ſufficient teſtes ſoli. *Felin. d. loco & num.*

5 Habent etiam ſuam auctoritatem & fidem ad probandam collationem eſſe factam, literæ ſive tabulæ ab Epiſcopis de ea confectæ: non tamen, ex Stylo Curiæ Romanæ, contra impetrantes ſeu proviſos Apoſtoli-

ſtolicos, & in eorum præjudicium, ad evitandas fraudes. *Rota deciſ. 1. & 10. de probat. Millis in Repertorio. verb. literis Ordinarii. Selva de benefic. 3. part. qu. 23. Rebuff. in rubr. de collation. verſ. palam etiam. Maſcard. eod. concluſ. 991. num. 3. cum ſeqq.*

Et ſic intelligendus Azorius, cum *Inſtit. Moral. 2. part. lib. 6. cap. 26.* ait; uſu Curiæ Romanæ eſſe receptum; Ne collatio ſine teſtibus facta ſit rata & firma: etiamſi, *ſecundum Achillem deciſ. 172.* in literis Ordinarii ſuo ſigillo ſigillatis ſint nominati teſtes, ſed non ſubſcripti.

Ergo ut Ordinarii proviſio prævaleat Apoſtolicæ, literæ ejus habere debent teſtes ſubſcriptos, Notarium & Sigillum. *Rota deciſ. 1552. & 1592. Mandoſ. reg. 8. Cancell. qu. 8. num. 4. Deciſ. in cauſa Placentina Benefic. 2. Maji 1602. relata à Garcia d. tract. part. 6. cap. 3. num. 28.* 6

Creditur tamen etiam Ordinarii literis cum ſolo ejus ſigillo, in præjudicium Apoſtolicarum, ſi dicat Papam ipſi concedendo indultum, ſibimet manus ligaſſe. *Millis verb. Literis Epiſcopi. Navar. conſ. 1. de fide inſtrum. Zerola in praxi Epiſcop. part. 2. verb. bullæ. §. 7. Rota deciſ. 1557. & 1587.* 7

Dicta intelligenda, cum agitur de proviſionis anterioritate: Aliàs enim ſtatur Literis Ordinarii ſolo ſuo ſigillo roboratis in his, quæ ad ejus officium pertinent; *c. poſt ſeſſionem de probation. c. 2. de off. Ordin. in 6. Abb. Felin. num. 15. Decius & alii in d. c. poſt ceſſionem. Maſcard. de probat. concluſ. 99. alias 998. à num. 1. & concl. 492. alias. 488. num. 1.* etiam quoad omnia in eis narrata, licet diverſo tempore geſta. *ſec. Maſcard. d. concluſ. 991. num. 10.*

Probatur etiam præſentatio per ſolam narrationem Epiſcopi in literis inſtitutionis factam; *Rota deciſ. pen. 11. de jure patron. alias 423.* Quia factum, niſi contrarium probetur, præſumitur ſolemniter actum. *c. in præſentia. de renunt. Felin. in d. c. poſt ceſſionem. num. 13. verſ. quid autem. & in c. ſicut. de re judic. num. 26. Rochus de jure patron. verb. honorificum. qu. 50. num. 83. Menoch. de præſumpt. lib. 6. præſumpt. 36. num. 4. vid. Garc. d. tract. part. 8. cap. 4. num. 39.* 8

Non tamen contra Patronum ſe præſentaſſe negantem, & ſaltem infra tempus ad præſentandum datum reclamantem; *Everhard. in Locis Legalib. loco ab extremis. num. 3. Menoch. d. lib. præſumpt. 36. num. 5.* 9

Nec

Nec contra tertium in ejus præjudicium. *Felin. in d. c. ſicut. de re jud. num. 26. Rechus d. verb. honorificum. quæſt. 50.*

10 Præſentationis inſtrumentum requirit teſtes. *Lambert. de jure patron. 2. part. lib. 2. quæſt. 10. art. 6. Garc. d. loco, num. 5.*

Sufficiunt, ut & in proviſione, duo; ſecundum Jus commune. *Gloſſ. in Novel. 73. cap. 5. verbo adjiciatur. Dd. in c. 1. de fide instrum. Covarr. præſt. quæſt. cap. 20. num. 4.* ſed omni exceptione majores. *Rebuff. in concord. in* Rubr. *de collation. verſ. non admittunt. tamen collation. ſub verſ. palam etiam.*